

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
za inozemstvo
mesečno 50 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravljalna št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajeva št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp. peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust!
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

1. XII. 1918-1. XII. 1927

Prav za prav je država taka, kakršno hočejo državljani, kot jo vidi prebivalstvo. Čim več je v njih duha, notranjosti, srčnih, etičnih in intelektualnih vlakenc, ki vodijo od posameznika do te naravne tvorbe in božje ustanove, tem večja je volja ustvarjanja in soodgovornosti na celoti, tem krepkeje stopa ta družina v svet. Če že ne naravna pamet, čas in duh politike, vsaj zgodovina uči. Angležu je britski imperij nekaj tako vzgojenega, tako naravnega, da se samo ob sebi razume, da pred koncertom, pred prireditvijo, strankarskim zborovanjem konservativcev, liberalcev ali delavcev zadoni najprej državna himna, simbol zveze, skupnosti, skupne slave in skrbi, potem pride šele drugi kosček tega življenja na vrsto. Kaj tak narod premore, pričra ravno ta ogromna oblast, ta tehnika med mirom in vojno, ta veliki svetovni gospodar! In kako se država na tak narod lahko zanese, dokazuje Lloyd George, ki je brez splošne vojaške obveznosti in stalne armade postavil v vojni milijone angleških dobrovoljcev na bojno polje za mater domovino. Francoz nam navidezno prihaaja celo kot šovinist pred očmi, ki je v vse svoje takorekoč zaljubljen, ki se povsod, kamor pride, ne le da ne izgubi, ampak celo razširja — s propagando svoje kulture in civilizacije. Naj si pa je občutek tak ali drugačen, nihče ne more očitati francoskemu narodu, da ne bi vedel, kaj hoče, da tega ne bi tudi praktično dokazal in sploh živel v tej francoski celoti.

In tako pri ostalih narodih, kjerkoli se jim je že posrečilo streti patrijarhalne ideje, da je država last kneza. Tako v mali Švici, kjer se človek v razgovoru s to ali ono švicarsko narodnostjo skoraj čudi, da je »en pojem Švicarja« preko vseh narodnosti tako globoko vkoreninjen; tako v Italiji, kjer moramo priznati, da je ena izmed osnov fašizma tudi ustvarjanje tega vseobčnega italijanskega državljanja, ki naj se zaveda, da je rojen v Italiji; tako v Nemčiji, kjer je celotna nemška državljanska politika na delu, da ustvari nemškega državljanja v srcu z nemško državo. In tako drugod! Povsod iskanje, tipanje za tisto platformo, ki naj državljane združuje, da jim cilj bodočnosti, vcepi voljo, čast, skupnost, narod, domovino in državo.

Mi, jugoslovanski narodi, teh stoletnih tradicij še nimamo. Nasprotno: Bili smo, ker v tujih državah, prav do zadnjih desetletij državi opozicionalen element. Toda tudi ta doba je minila; mladi, kot iz pragozdov, brez primese težko gibljivega plemstva in številnih pokroviteljev, smo planili v svet z narodno državo, in danes stojimo že 9 let tostran barikad! Mnogo dela, mnogo evolucij, a vendar le — začetek! Kje je platforma, na kateri bi z večjim poudarkom, bolj hitro kot doslej, vzgojili tega državljanja, na kateri bi prišli do celote, do poti, po kateri bi znošno in zavedajoč se vsaj enega skupnega cilja skupaj hodili?

Nevredno bi bilo svečanostnega dne, katerega mora vsakdo doživeti in občutiti kot praznik, če bi n. pr. zašli na notranjo upravno borbo. Ta ni samo naša; pozna jo vse države; v Českoslovaški in Nemčiji ter Poljski se vodi z neprimerno večjo srditostjo kot pri nas. Finančne težkoče so enako svetovni otrok, lasten vsem evropskim državam brez izjeme. Pomanjkanje tehnike in prometnih sredstev gre po večini na rovaš dediščine po bivši avstro-ogrski monarhiji, ki gospodarskega dviga teh pokrajin ravno ni hotela. Če so dane različne mentalitete, načini splošnega življenja, različne preteklosti, s tem še ni rečeno, da je izključena harmonija v državljanski vzgoji!

Za notranjost gre! Za vzgojo gre! Za sodobne ljudi in mladino, ki dorašča v veliko, četudi trudapolno bodočnost. Pruski učitelj je dobil vojno leta 1866.; premajhen pa je bil za svetovno. Francoski je izgubil Napoleonovo leta 1870., dobil pa je vojno francoskega naroda leta 1918. Z drugimi besedami: Problem vidimo v tem, kako vzbuditi v nas vseh tiste notranje etične vrednosti, ki zametujejo greh, zlorabo za skupnosti bolj še kot na lastni osebi; ki vzbujajo veselje na skupnem delu, ker vidijo v tej naravni celoti naravni organizem višje vrste; ki družijo in ne razdvajajo po nepotrebnem; ki vidijo v napredku celote lastno čast in ki verjeto, da imajo kot narod, kot ta država, božje, zgodovinsko poslanstvo v svetu!

Katolicizem je storil povsod že svojo dolžnost. Tako drugod kot pri nas; tako v Belgiji, Nizozemski, Nemčiji, Poljski, Českoslovaški, Avstriji, tako v Italiji, dokler ni stopilo na to cvetje surovop kopito fašizma; tudi v Jugoslaviji. Od majniške deklaracije do danes! Prenovljenju dan, naravni organizem podpirajoč bo slej kot prej najtrdnjša opora etične evolucije, miselnosti,

Zopet poizkušen atentat makedonskega komiteja.

Zločinci položili bombo na progo pri postaji Kočane. — Čuvaj preprečil nesrečo. — Makedonski komite pripravlja nadaljnje atentate.

Belgrad, 30. nov. (Tel. »Slov.«) Današnje časopisje priobčuje sledečo vest iz Štipa: »Po atentatu na progi Kumanovo—Skoplje na postaji Aleksandrovo pred desetimi dnevi, se je danes ponoči izvršil nov poizkus atentata na vlak na progi Kočana—Štip. Popolnoči okrog 1 zjutraj je železniški čuvaj pregledoval progo. Na 83. kilometru v bližini postaje Kočane je opazil, da je zemlja na progi razkopana. Pod tračnico je opazil čuden predmet. Ko je pristopil bližje, je videl, da je bomba. Čuvaj je takoj presekal žico, ki je spajala bombo z baterijo. Istočasno je že prihajal potniški br-zovlak iz postaje Kočane. Čuvaju se je posre-

čilo, da je vlak ustavil. O dogodku se je takoj obvestila policija, nakar je na lice mesta prišel okrajni glavar. Policija je takoj pričela s preiskavo. — Povodom tega najnovejšega atentata makedonstvujočih je zavladalo v oblasti veliko ogorčenje. — Nadalje poročajo, da je orožništvo obkoloilo vse okoliške vasi in da vodi preiskavo z največjo energijo. — Iz Skoplja poročajo, da se je makedonski komite, ohrabren po najnovejšem aktu Rima in Tirane odločil, pripravljati nove atentate. Kakor izgleda, se bodo ti atentati vršili na železniške objekte.

Rusi v Ženevi: Kar je v zvezi z vojsko, se mora prepovedati.

Rusi so na razorožitveni konferenci prava senzacija! — Vse zastraženo. — Litvinov predlaga, da se vse bojne sile razpuste. — Angleži ljubosumni.

(Telefonsko poročilo »Slovenčevga« dopisnika.)

v Ženeva, 30. nov. Tretje zasedanje razorožitvene konference, ki se je danes pričelo, je osredotočilo nase zanimanje vseh krogov. Posebno prisotnost ruske delegacije je senzacija, ki se je že dolgo pogrešala. Varnostne odredbe so bile silno stroge. Pristop k palači Društva narodov je dovoljen samo s posebnimi legitimacijami. Zaprte so za promet vse ceste, ki vodijo k stekleni verandi palače, kjer se vršijo razprave. Odkar je prispela angleška delegacija, se jasno opaža med delegati angleška propaganda, da se Rusom kolikor mogoče ovirajo govori. Rusi že sedaj izjavljajo na to, da bodo z najostrejšimi sredstvi odbili take poskuse. Litvinov se je včeraj dolgo mudil na posetu pri dr. Benešu, o katerem se smatra, da bo določil za predsednika varnostnega komiteja. Ko je danes dopoldne predsednik Loudon otvoril zasedanje razorožitvene konference, je takoj imel zanimiv nastop Litvinov, ki je izjavil, da mu ne bo mogoče izraziti svoje mnenje glede udeležbe sovjetske Rusije v varnostnem komiteju, če ne bo poprej razgovora o splošnem razorožitvenem vprašanju. Nato je imel dolg govor o neplodnosti dosedanjega dela Društva narodov, o nemožnosti odstranitve militarizma pod kapitalističnim sistemom ter o dosedanjem prizadevanju sovjetske republike za razorožitev. Nato je predložil program ki ima 14 točk in ki govore o popolni razpustitvi vseh bojnih sil na suhem, v vodi in zraku, o prepovedi re-

krutiranja, porušenju vseh trdnjav in vojaških naprav, o porušenju oporišč za vojsko in brodogoj, o prepovedi sestavljanja vojaških državnih proračunov, o razpustitvi generalnih štabov, o zakoniti prepovedi vojaške propagande, vzgoje mladine in o zakonskih načrtih za strogo kaznovanje vseh prestopkov teh razorožitvenih določb. Dalje je kritiziral delovanje razorožitvene komisije, ki mora svoje metode izpremeniti načelno, in predložil resolucijo, da naj konferenca sklene: 1. da začne takoj izdelovati podroben načrt konvencij o splošni razorožitvi na temelju predlogov sovjetske delegacije, 2. da se najpozneje meseca marca 1928 skliče razorožitvena konferenca, da razpravlja o teh predlogih in jih sprejme. Ta resolucija se je stavila v spoznanju, da ima sedanje razorožitveno delovanje tendenco trajno ojačiti države in da mora neizogibno voditi do oboroženih konfliktov, da odvrja prebivalstvo od mirnega dela ter da velike države dobivajo s tem sredstva za zatiranje malih narodov in kolonij. Samo popolno porušenje vsake oborožitve more biti prava garancija varnosti in preprečenja vojne. Končno je Litvinov še sporočil, da je sovjetska vlada ob enem z noto Poljski poslala tudi Litvi noto o poljsko-litvanskem konfliktu, v katerem nujno svetuje litvanski vladi, da se pomiri s Poljsko, da tako konča že šest let obstoječe nevarno vojno stanje.

Litvinovi predlogi so le preenostavni

Boncour odgovarja Litvinovu. Amerika in Rusija ne marata k sejam varnostnega komiteja.

v Ženeva, 30. nov. Po nenadnem nastopu Litvinova je na popoldanski seji pripravljalne razorožitvene konference skušal predsednik Loudon razpravo preložiti na jutri, ker je ruska delegacija predložila še deset strani dolg dokument. Litvinov pa ni popustil. Rekel je, da bi se sicer pokoril sklepu, da pa mu je ljubše, da se vrši debata o njegovem predlogu, čim prej. Razen tega pa mora opozoriti na to, da je odločitev postopanja njegove delegacije glede varnostnega komiteja odvisna od rezultata te debate. Paul Boncour je izjavil, da se mu iz uljudnosti napram ruski delegaciji, ki je prvič tu, zdi potrebno reči, kaj se misli o ruskem predlogu. Litvinova kritika o dosedanjem delu komisije je sicer vse prej kot prizanesljiva ter bo komisija imela strogega kritika. Radi tega se Boncour nikakor neče pritoževati, izkušnja pa je pokazala, da dobra volja sama, kakor to misli ruska delegacija, ne zadošča priti do praktičnih rezultatov. Vse delegacije so prišle v Ženevo z dobro voljo za čim najpopolnejšo razorožitev. Litvinovi predlogi pa so le preenostavni. Litvinov naj nima vtisa, da se njegovi predlogi ne smatrajo resnim, vendar popolna razorožitev ne bi nič izpremenila na sedanjih svetovnih prilikah brez obločilnih garancij varnosti. Male države bi bile ravno tako, kakor danes, izročene velikim

državam na milost in nemilost. Francoska vlada je imela čast, da je to načelo vedno zastopala v razpravah. Glavna težkoča za resnično razorožitev je v pomanjkanju mednarodne miselnosti, kar je krivo, da države nočejo prevzeti odgovornosti nase, skleniti skupne obrambne ukrepe proti napadalni državi. Tak sklep bi popolnoma zadostoval, da požene vsakega napadaleca v beg. Nato se je Boncour zahvalil ruski delegaciji, da je prišla v Ženevo, ker dosedanje delo komisije je trpelo tudi radi tega, ker ni bilo sodelovanja Rusije. Grof Bernstorff je predlagal, da se o ruskih predlogih razpravlja pri drugem čitanju načrta konvencije. Temu predlogu se je pridružil dr. Beneš. Datum drugega čitanja pa še ni določen. — Nato se je začela debata o sestavi varnostnega komiteja, kateremu pripada vseh 21 članov Društva narodov, ki so zastopani na razorožitveni konferenci. Zedinjene države in Rusija sta povabljeni, da tudi pošljeta delegacijo v ta komite. Po izjavi ameriškega delegata pa Zedinjene države ne bodo pripadale temu komiteju. Tudi Litvinov je izjavil, da se sovjetski delegati ne bodo udeležili dela varnostnega komiteja, tem manj, ker ta dela temeljijo na sklepih Društva narodov in Sveta, pri katerih sovjetska Rusija ni sodelovala.

Naročajte »Slovenca«!

Voldemaras,
predsednik litovske republike.

Briand: Jugoslovanska podlaga balkanskega Locarna!

v Pariz, 30. novembra. (Tel. »Slov.«) V parlamentu je prišlo danes do živahne debate o francosko-jugoslovanski pogodbi, ko je socialistični poslanec Fontanier očital vladi, da je vsled zakasnele objave besedila pogodbe dala priliko za najdivjeje vesti in kombinacije. Ko je Fontanier izjavil, da se pogodba čisto smatra v inozemstvu kot replika Francije na italijansko politiko in posebno na tiranski pakt ter na italijansko demonstracijo brodogoja pred Tangerjem ter da se je tako tolmačila tudi v jugoslovanskem in angleškem tisku, je Briand energično protestiral: »Ta interpretacija je neobjektivna in ne odgovarja dejstvu. To je tem manj resnično, ker je pogodba bila parafirana že pred 18 meseci. Kritika angleškega tiska se ne strinja z mnenjem na pristojnih londonskih mestih ter je deloma samo izraz siabe volje, ker dr. Marinković ni prišel tudi v London. Dr. Marinković je sicer imel namen iti v London, moral pa se je vrniti naravnost v Belgrad radi notranjepolitičnih dogodkov.« Nato je Fontanier opozarjal na to, da se situacija na Balkanu zaostrojuje nevarno, kjer tvori nacionalna nasprotstva, ki jih očitno umetno pospešuje neka zapadna sila, resno nevarnost za mir. Pogodba more samo tedaj služiti miru, če je res mišljena kot podlaga za balkanski Locarno. Ko je Briand zagotovil, da je to izrecni namen sklenjene pogodbe, je odgovoril Fontanier, da bi potem obe vladi storili bolje, če bi počakali s podpisom, ker je pogodba v današnji obliki samo prispevala k temu, da se je samo še poostрила situacija, ki je vsled italijanskih aspiracij na Balkanu že itak zelo napeta. Ne more biti dvoma, da je pogodba prinesla direktno nasprotstvo z Italijo.

Italija sklepa napadalne vojaške pogodbe, krivdo pa vali na tiste, ki varujejo mir!

v Milan, 30. nov. (Tel. »Slov.«) Belgradski poročevalec milanskega »Popolo d'Italia« Parini piše danes o problemu Macedonije in pravi, da se Evropa udaja v nesposobni zmoti, če misli, da bo mir po rešitvi macedonskega vprašanja. Balkan je evropski sod smodnika, ki je vsak čas pripravljen na eksplozijo, Evropa pa je straženje poverila Srbom, ki so po svojem temperamentu požirali Francija in Anglija mislita, da more diplomatska intervencija v Sofiji odpraviti vsak krvavi dogodek v Macedoniji. Nato podaja Parini sliko dogodkov, ki morejo dozoriti. Nekega dne, ki ni treba, da je predlež, bo Srbija, vladana po avanturističnih generalih, porabila navaden umor v Macedoniji za to, da bo vko, rakala v Bolgarsko, katero bo dolžila sokrivde. Srbska vojska bo zasedla bolgarsko ozemlje in Sofijo. Bolgarija se s svojimi 17.000 plačanimi vojski ne bo mogla upirati, ker Jugoslovanci lahko postavijo poldrug milijon vojakov. Velesilam in Društvu narodov ostaneta samo dva pota: ali da se zadovoljijo z novim položajem in trpijo srbsko hegemonijo na Balkanu od Adrije do Egejskega in Crnega morja, pri čemer nacionalno ne bo več bolgarskega naroda, ali pa da se vmešajo, in evropska vojna je tu. Društvo narodov je popolnoma nezmogoče jamčiti mir med narodi. Nato Parini zgodovinsko opisuje macedonski pokret in trdi, da je bilo protežiranje Srbov v svetovni vojni na škodo Macedonije edini vzrok, da je Bolgarska stopila na stran osrednjih držav. Skupno je vseh Macedoncev 1.800.000, ki so razdeljeni med Bolgarsko, Grško in Jugoslavijo. Na Bolgarskem imajo vse pravice, so spoštovani državljani ter bodo dali novo vodilno bolgarsko kasto. Na Grškem so izpostavljeni zavratni spretni politiki, v Srbiji pa so pod terorjem. Tu je 600.000 Macedoncev, ki se bodo radi zatiranja spremenili v 600.000 političnih banditov. Srbi in dejstvo, da je nekaterim velesilam vse eno, so krivi, da dozoreva na Balkanu tragična situacija, ki je nevarnejša, kakor ona leta 1914.

Kaj je v Belgradu novega?

»Politika« poroča o sestanku med g. Jovanovićem in Davidovićem, oz. Pribičevićem. G. Jovanović je posestnik rekel, da je Demokratijski blok danes še vedno tam, kjer je bil, to je, da ga ni in ga izpela tudi še ne bo. Isto odseva iz polemike med Pribičevićem in Golom. G. Jovanović kot strumen opozicionalec je seveda slejkoprej za koncentracijo vseh demokratijskih strank in sicer, kakor pravi sedaj, tudi zaradi resne zunanje situacije. »Pakt s Francijo ni dal tega, kar se je pričakovalo. Kajti takoj za njim je prišel vojaški pakt med Albantijo in Italijo, pa tudi Bolgari so nekoliko povišali svoj glas.« Z namo da so samo Francija, Nemčija in Češkoslovaška. Zakaj bi to zahtevalo koncentracijo »demokratijskih« strank, g. Jovanović ne pove. Na drugi strani sanja o taki koncentraciji tudi g. Radić, ki pa v svoji živahni domišljiji vidi to »koalicijo« že skoraj ustvarjeno in sicer z g. Marinkovićem na čelu. Tej koaliciji se bo pridružil tudi 50 radikalski. Tako Radić vedno skrbi za zabavo belgrajske publike.

G. Radić se tudi očita, da išče zveze z radikali, zlasti z Aco Stanojevičem, da bi se ustvarila kakšna »kombinacija«, pa ga tudi Aco Stanojevič ne mara. Da je Vukičević Radića absolutno odklonil, je znano. Zdi se, da so se vršili neki razgovori le med Radićem in pašičevci.

Obenem s sestanki raznih opozicijskih prvakov se je vršila v Belgradu tudi seja ožjega glavnega odbora radikalne stranke. V tem odboru so same odstavljene različne stranke. Ker seji ni prisostvoval ne g. Vukičević ne ostali ministri, so se na to navezovali različni komentariji. Okolice g. Aco Stanojeviča pa, ki je prvi podpredsednik tega odbora, trdi, da med Aco Stanojevičem in Vukičevićem vladajo najboljši odnosi in da kakšnih napetosti med strujami v NRS sploh ni; stranka je in ostane v svojih nastopih naznanj solidarna. To je tudi res, ožji glavni odbor pa je danes čisto brezposelnostna instanca, ki jo »vladni radikali« sploh ne priznavajo.

Istovrstno je zboroval tudi glavni ožji odbor Demokratijske stranke. Iz poročil o poteku je jasno videti, da je stranka kljub ekstraligarn g. Davidoviča solidarna in da odobrava delo svojih ministrov v vladi. Stavljajo pa zopet neke strankarske zahteve na radikalno stranko v vladi.

Opazna se, da je opozicija začela zdaj, čeprav še rablo, kritizirati tudi zunanje politično linijo vlade.

Manifest Trockijeve opozicije.

Kakor poročajo iz Rige, je komunistična opozicija v Rusiji razvila velikopotezno protirežimsko akcijo. Opozicionalec razširjajo med ljudstvo proglas, ki se glasi:

»Dol s parasiti! Tovariši! Nas so izdali in prodali. Izkoriščajo nas! Zadnje srajco so nam slekli, glave nam razbijajo, sesajo nam kri in zamajili so nam usta! Obiljubljali so nam diktaturo proletarijata, a so vzpostavili diktaturo nad proletarijatom. Dali so nam diktaturo parasitov — komunističnih aparatčikov (komunistični uradniki, ki so zapustili mase). Obetali so nam: »Vsa oblast delavskim svetom, tovarne delavcem.« a uvedli so eksploatacijo delavskih mas. Dali so nam sovjetske trupe in sindikate, a tovarni nam niso dali. Moramo delati za majhno plačo, a od nas zahtevajo razne »članarine, dobrovoljne prispevke« itd. Kam gre naš denar? Za plače parasitov-apartčikov, za razkošno življenje poedincev, za sijajne komisarje doklade! Z našim denarjem redijo naše sovražnike-čekište, z njim kupujejo drage avtomobile, prirejajo bankete s šampanjcem. Govore nam, da komunisti-apartčki ščitijo interese proletarijata. To je očitna laž. Mari aparatčki ne razmetujejo naših prirodnih bogastev s tem, da dajejo koncesije tujim kapitalistom? Mari so takšne pogodbe nam v korist? Ne tovariši! Davijo nas, dušijo nas in izkoriščajo. Ne dovoljujemo nam, da bi rekli svobodno besedo. Zato bomo rekli: »Dovolji smo trpeti! Morate nam dati svobodno volitve v prosojnih, morate nam dati kontrolo delavcev nad proizvodnjo, dovoliti nam morate revizijo kolektivnih pogodb v interesu delavcev! Morate dati pomoč brezposelnim tovaršem, živim NEPA! Morate očistiti trupe in sindikate! Če se to ne zgodi, tedaj: Dol s komunističnimi aparatčki! Vrnite tovarne delavcem. Vsa oblast naj pripade komunističnemu svetlu!«

Proglas je jako zanimiv in poučen. Vidi se, da so nastali v Rusiji po diktaturi sovjetrov novi socialni problemi, ki zahtevajo rešitve. Tudi se iz proglasa razbere, da opozicija, ki je sicer skrajno leva in »čista« komunistična, zahteva demokracijo, seveda v svojo korist.

Mani u odklanja Bratiana.

v Bukarešti, 30. nov. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne je bil na stanovanju bolnega znanjega ministra Titulescu daljši razgovor med ministrskim predsednikom Vintilom Bratianom, notranjim ministrom Duco in voditeljem narodne kmetijske stranke Maniom. Po razgovoru je Maniu izjavil svojim prijateljem, da mu je danes Bratianu prvič stavil precizne predloge in jih predložil celo pismeno. Vest, da mu je ponujal šest ministrskih portfeljev in polovico poslaniških mandatov, je neutemeljena. Stališče njegove stranke je znano. Iz te izjave Mania se da sklepati, da je Maniu odklonil Bratianove predloge.

Bratianu se bo posvetil financam.

v Bukarešti, 30. nov. (Tel. »Slov.«) Ministrski predsednik Vintila Bratianu je novinarjem podal izjavo o gospodarskem položaju Rumunije. Prepričan je, da bo Rumunija v kratkem mogla skleniti večjo inozemsko posojilo. Doslej je z Rumunijo finančno hudo ravnal, ker je skušal izlečiti vojne rane. Odslej pa se bo zopet posvetil svojemu staremu poklicu kot inženjer, da izgradi finance. Namerava izvesti stabilizacijo leja, ne pa valorizacije, vendar ravno tako kot Poincare ne more točno označiti časa začetka stabilizacije.

Predbožično zasedanje skupščine. -- Opozicija sabotira delo.

r Belgrad, 30. nov. (Tel. »Slov.«) Kakor smo zvedeli, se bo narodna skupščina še pred Božičem sklicala na zasedanje, da razpravlja o nekaterih zadevah, ki se bodo izdelale v različnih odborih. Od delovanja odborov je odvisno, koliko časa bo zasedanje trajalo. Po podozreju od skupščinskega predsednika, ki je odbor zelo težko dokončali svoje delo. Za to je najboljši dokaz davčni odbor, kjer je opozicija danes pričela delo sabotirati. Nastop opozicije v davčnem odboru, kjer je pričela

Demagoška taktika radičevcev in sam. demokratov glede izenačenja davkov.

r Belgrad, 30. nov. (Tel. »Slov.«) Davčni odbor je nadaljeval razpravo o zakonskem načrtu za izenačenje davkov, in sicer o odredbah glede zemljiškega davka. — Obširna debata se je vnela radi obdavčevanja zemljišče v mestih, s katerimi se špekulira. Po zakonskem načrtu je določen davek, ki je velik za zemljišče najboljše kakovosti v dotičnem mestu. Nekateri govorniki so zahtevali, da se ta zemljišča radi spekulativnih razmer lastnikov znatno obdavči. Poslanec Pušenjak je predlagal, da naj ostane besedilo teksta, da pa naj se eventualni davek na povišano vrednost zemljišča prepušči samoupravi. Predlog se je sprejel.

Na tej seji je šlo delo odbora zelo počasi izpod rok, ker so radičevci in njihovi zavezniki, samostojni demokrati imeli pri vsakem členu dolge govore. Tako je n. pr. radičevce Krajač pri enem členu govoril petkrat. Kdor pozna Krajača, si lahko predstavlja, kako dolgo so trajali njegovi govorji. Obnašanje enih in drugih kaže, kako izrabljajo vprašanje izenačenja davkov v demagoške svrhe. Predloženi predlog, da naj se predloži lanski davčni zakon. Vlada je predložila izboljšani zakon, sedaj pa govorijo proti. Lani, ko je bil predložen slab davčni zakon, so molčali in glasovali na vsej črti za ta slab zakon in prepustili drugim strankam, da so ga znatno izboljšale. Krivda bo padla na radičevce, če ne bo zakon sprejet pred sprejetjem proračuna. To se bo zgodilo, če bodo radičevci in samostojni demokrati nastopali tako, kakor so nastopali na današnji seji. Istotako dolga debata se je vršila radi ugotovitve čistega katastrskega donosa. Vladni predlog se je sprejel z malimi stilističnimi spremembami. Prihodnja seja bo v petek. Jutri ne delajo ne skupščina ne skupščinski odbori radi narodnega praznika.

Razmere v radikalni siranki se konsolidirajo.

r Belgrad, 30. nov. (Tel. »Slov.«) Kakor smo zvedeli iz Vukičevićeve okolice, je prišlo povodom poslednje seje radikalnega glavnega odbora med Vukičevićem in Stojadinovićem do popolnega sporazuma glede sklicanja strankinega kongresa. Kongres radikalne stranke, ki se že več let ni vršil, bosta sklicala Vukičević in Stojadinović skupno. Datum še ni končno veljavno določen, vendar je pričakovati, da se bo kongres vršil v prvih mesecih prihodnjega leta. Ta sporazum sicer ni velike važnosti, ker je jasno, da ima trenutno Vukičević za seboj ogromno večino radikalne stranke, vendar pa je značilno za sedanje stanje, kar najbolj jasno dokazuje, da se razmere v radikalni stranki konsolidirajo in da so vesti o nekakih manifestacijah za dr. Ninčiča in druge proti Vukičeviću, če ne netočne, pa vsaj brezpomembne.

Seja vlade.

r Belgrad, 30. nov. (Tel. »Slov.«) Na več kot triurni seji je vlada danes razpravljala o zakonskih načrtih, ki se deloma nahajajo pred plenumom vlade, deloma so se že razdelili posameznim odborom. O posameznih zakonskih načrtih in njihovi vsebini smo že poročali. Na seji se je razpravljalo o zakonskem načrtu o centralni upravi, vendar se debata o njem še ni končala. Notranji minister je predložil spremembe k zakonu o narodnem priznanju. Nadalje se je razpravljalo predvsem o tistih zakonskih načrtih, ki pridejo v najbližjem času na dnevni red pri razpravi v narodni skupščini, oziroma v zakonodajnem odboru. Ti zakoni so predvsem šolski zakoni, gozdarski zakoni, zakon o zaposlitvi delavcev itd. Po temeljiti razpravi o vseh teh načrtih se je prešlo na resorne zadeve. Vlada je sklenila, da se sprejme arbitražna o ugotovitvi predvojnih dolgov kraljevine Srbije zasebnim kapitalistom v Franciji, s klavzulo, da se bo po arbitraži vršila v vsakem slučaju podrobna pogajanja. Med drugimi resornimi zadevami je še važna zadeva, ki se tiče tovarne papirja »Vapa«, ki je bila svoječasi v zvezi z monopolno upravo in je ponudila sporazum glede odkupa, oziroma ureditve vprašanja o lastništvu te tovarne, ki dolgo časa stoji. Vlada je predlog tovarne odklonila.

v Kovno, 30. nov. (Tel. »Slov.«) V ministrskem svetu se je soglasno sklenilo, da se Litva nikakor ne odreče Vilni in da se pred izročitvijo Vilne ne vzpostavijo nikaki normalni odnosi s Poljsko.

z obstrukcijo, je tembolj vreden obsodbe, ker je znano, da je seljaško-demokratska reakcija delala velikansko agitacijo in poskušala to zadevo izkoristiti v agitacijske namene. Ko pa je bil zakon po gladi predložen in je bila sprejeta nujnost za njen predlog o izenačenju davkov, je pričela seljaško-demokratska unija z obstrukcijo. Kljub tej obstrukciji se je nadejati, da bo odbor delo dokončal, ker je brez dvoma zakon o izenačenju davkov ena izmed najvažnejših potreb za državo.

Proslava narodnega praznika.

r Belgrad, 30. nov. (Izv.) Jutri se bo v Belgradu vršila svečana proslava praznika našega zedinjenja. V katoliški cerkvi bo ob 9 dopoldne slovesna služba božja. Posebna deputacija narodne skupščine, v kateri je od Jugoslovanskega kluba dr. Kulovec, odide v Topolo, kjer se na grob pokojnega kralja Petra položila venec. Nj. V. kralj bo delegacijo sprejel v posebno avdienco.

Reorganizacija finančnega ministrstva.

r Belgrad, 30. novembra. (Izv.) V finančnem ministrstvu je posebna komisija končala delo na uredbi o organizaciji finančnega ministrstva. Ta uredba se bo v najkrajšem času predložila narodni skupščini. Po tej uredbi se bodo ukiniti številni pododdelki ter se bo pri tej priliki izvršila tudi redukcija nepotrebnega uradništva.

Ljapčev ponovno obsoja atentate.

r Sofija, 30. novembra. (Tel. »Slov.«) Na koncu debate o prestolnem govoru je predsednik vlade Ljapčev imel govor o notranjem in zunanjem položaju države. O Jugoslaviji je ministrski predsednik dejal sledeče: »Glede Jugoslavije moram omeniti, da je ta naš sosed napravil stroge ukrepe, kakor n. pr. popolno zaprtje meje, da bi se preprečili nadaljnji incidenti na jugoslovanskem ozemlju. Tudi mi obsojamo te incidente, ki škodujejo v vsakem pogledu. Z veliko nestrpnostjo pričakujemo, da se bo meja odprla. Mi ne bomo odgovorili s sličnimi ukrepi.« Glede Marinkovičevega ekspezoja je dejal, da Jugoslavija ne bi smela voditi politike prestiža nasproti sosedom, marveč miroljubno politiko.

O italijansko-francoskih odnosih ne povem ničesar.

pravi poslanik Beaumarchais.

e Rim, 30. nov. (Tel. »Slov.«) Novi francoski poslanik v Rimu Beaumarchais je dal pariškemu dopisniku »Corriere della Sera« izjavo, v kateri pravi, da ne more o francosko-italijanskih odnosih reči ničesar. Lahko pa reče, da se ti odnosi ne morejo presojati na podlagi polemike francoskega in italijanskega časopisa. Beaumarchais upa, da se bodo megle na francosko-italijanskem obzorju razpršile v interesu Francije in Evrope, zakar se bo potrudil. Med Italijo in Francijo ni problema, ki bi se ne dal rešiti prijateljskim opoz. »Zaposlovanje iz tujine«

Ob italijanski-avstrijski meji je promet reva.

v Dunaj, 30. nov. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji proračunskega odbora je govoril koroski poslanec Lagerer o obmejnih razmerah na južnem Koroskem, pri čemer je posebno kritiziral težkoče na italijansko-avstrijski meji. Dotični ob italijanski meji ni mogoč skoro noben mali obmejni in turistični promet, se vrši turistični promet z Jugoslavijo brez težkoč. Samo tranzitni promet od Labuda do Celovca ni urejen. Iz Labudske doline morajo ljudje potovati v Celovec po jugoslovanskem ozemlju v zaprtih vagonih. Kancelar dr. Seipel je izjavil, da je mejna črta na Koroskem povzročila velike nepravilnosti, ki se pri sklepanju pogodb skušajo popraviti, vendar pa praksa prinaša vedno nove težave.

Aljehin - svetovni prvak.

v Newyork, 30. nov. (Tel. »Slov.«) Ko sta Capablanca in Aljehin zopet otvorila 34. partijo, je Capablanca po prvi potezi odstopil od igre, s čimer je Aljehin priboril kot zmagalet v 6 partijah svetovno prvenstvo v šahu. O izidu turnirja je Capablanca zelo nevoljen ter trdi v nekem članku v »Newyork Times«, da so bile Aljehinove otvoritve slabše kot njegove, da so bile njegove srednje igre tudi slabše, da se je pokazal močnega samo v končni igri. Aljehin igra brez posebnih finosti, on sam pa da je šel na turnir brez prave priprave in da niti telesno niti duševno nima več prejšnje odgovornosti ter da je izgubil interes na igro.

v Varšava, 30. novembra. (Tel. »Slov.«) Kakor poročajo poljske vesti iz Kovna, se je litvanska garnizija v Vilkonirsku uprla proti Volde-marasovemu režimu in ustanovila vojaški svet. Nadaljnja poročila javljajo, da so bili nekateri voditelji puča že aretirani.

Dr. Hodžar:

Sodišča.

(Po novem načrtu zakona o organizaciji sodišč.)

OKROŽNA SODIŠČA.

Okrožna sodišča sodijo v civilnih spornih, izven spornih, izvršilnih in kazenskih zadevah v prvi in drugi instanci, kakor je to določeno v posameznih dotičnih zakonih. Okrožna sodišča so tudi konkurzna in trgovska sodišča, v kolikor te zadeve ne spadajo v pristojnost posebnega rednega trgovskega sodišča.

Okrožno sodišče na sedežu apelacijskega (višjega) sodišča sodi dalje v rudarskih zadevah in vodi rudarske knjige, vse to za celo področje apelacijskega sodišča. V Sloveniji bo vršilo te posle okrožno sodišče (naslov »deželno« od-pade) v Ljubljani za celo Slovenijo.

Osrednjo zemljiško knjigo železnic in javnih prekopov vodi za celo državo okrožno sodišče v Belgradu.

Število sodnikov in ostalega osebja pri vsakem okrožnem sodišču določa pravosodni minister. Upravo in nadzorovanje pri okrožnem sodišču vodi predsednik. Izgleda, da podpredsednikov pri okrožnih sodiščih ne bo nikjer, ker pri Hrvatih in Srbih za ta važna in potrebna mesta ni nobenega razumevanja in razpoloženja. Sekcija zakonodajnega odbora, ki razpravlja zakonski načrt o organizaciji sodišč, je črtala ustanovo podpredsedniških mest pri okrožnih sodiščih, besedo o tem bodeta imela še plenurni zakonodajnega odbora in končno narodna skupščina.

Sodbe se izrekajo pri okrožnem sodišču v zboru (senatu) s tremi sodniki, v kolikor posamezni zakon nima drugih določb. Pri vsakem okrožnem sodišču more biti po več senatov. Načrt pozna tudi poseben senat, ki se peča z osebnimi vprašanji; osebja okrožnega sodišča in njemu podrejenih okrajnih (srežkih) sodišč. V senatih se odloča z večino glasov.

Za odločitve v manj važnih slučajih ni potrebno sklepanje v senatu, določene so večinoma v skladu z avstrijskim pravom izjeme, da lahko predsednik ali odrejeni član senata tam odloča kot sodnik poedinec.

Pravna mnenja v pravosodni zakonodaji in upravi ter podobno daje splošen zbor vseh, a najmanj polovice sodnikov okrožnega sodišča z večino glasov. Pri enakem številu glasov odloča predsednikov glas.

V Belgradu in Zagrebu bo posebno redno trgovsko kot okrožno sodišče, v čegar pristojnost bodo spadali trgovski registri, trgovske in menične zadeve ter trgovski konkurzi. Dana je možnost, da se taka sodišča ustanovijo po potrebi tudi v drugih mestih v državi. Katera trgovska odnosno okrožna sodišča bodo izvrševala pomorsko sodstvo, je prepuščeno posebni zakonu. V senatu trgovskega odnosno pomorskega sodišča sodeluje mesto enega poklicnega sodnika oseba iz trgovskega stanu odnosno iz broderske stroke.

Razdeljena so okrožna sodišča po pokrajinah, po zakonskem načrtu dobijo Bačka, Banat in Baranja sedem okrajnih sodišč; Hrvatska, Slavonija in Srem ter Medžimurje devet do deset; Slovenija štiri do pet; Dalmacija štiri; Bosna in Hercegovina šest; Srbija in Črna gora sedem in dvajset. V vsakem okrožnem sodišču je podrejenih gotovo število okrajnih (srežkih) sodišč. Kar se tiče Slovenije, ostane v bistvu vse pri starem.

V Srbiji in Črni gori doslej organizacija sodišč v našem smislu in v smislu predstoječega zakonskega načrta ni izvedena. Okrajnih sodišč sploh ni, potrebno bi bilo radi tega na novc ustanoviti okrog 150 okrajnih sodišč in bi še komaj v vsakem okraju bilo po eno sodišče. Nasprotno pa imajo mnogo preveč okrajnih sodišč, od katerih je treba približno polovico ukiniti, tako da bi jih ostalo okrog 25. Ker pa to pri naših finančnih prilikah, čeprav načrt v novi organizaciji sodišč postane zakon, v doglednem času ne bo mogoče (morda igrajo vlogo še drugi razlogi), se je ponovno poskušala stvar zavleči in ureditev sodišč v Srbiji in Črni gori prepustiti posebni uredbi. Ta poskus je doslej vedno propadel v zakonodajnem odboru, ker ni v skladu z ustavo, ki zahteva za vsako ukinitve in postavitev sodišč brez izjeme zakon. Pa tudi če se ureditev sodišč v Srbiji in Črni gori prepusti v skladu z ustavo bodočemu posebnemu zakonu, potem skoraj ni potrebe za nov zakon v organizaciji sodišč v ostalih pokrajinah. Zboljšanje pravnega reda v državi more donesti samo dober in enoten organizacijski zakon, ki velja in se tudi izvršuje brez izjeme v celi kraljevini.

Nezadovoljni poslanci naj postanejo ministri.

v London, 30. nov. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Westminster Gazette«, namerava angleška vlada izvesti o novem letu rekonstrukcijo kabineta, da nekatere konservativne poslance, ki s politiko vlade niso zadovoljni, pomiri z imenovanjem ministrom. Trije člani kabineta, baje trgovinski, transportni in pomorski minister, bodo dobili plemstvo in pridejo tako v gosposko zbornico, s čimer se v kabinetu naredi prostor za druge.

v Bukarešti, 30. nov. (Tel. »Slov.«) Med poljskim, češkim in jugoslovanskim poslankom v Bukarešti in med rumunskim Aero-klubom se vrše pogajanja, da se osnuje dnevni zračni promet med glavnimi mesti Rumunije, Poljske, Češkoslovaške in Jugoslavije.

Elektrika in plin v gospodinjstvu.

Še živi med nami dosti ljudi, ki v svoji mladosti niso poznali druge luči nego trsko na čelešniku, oljnate leščerbe in pa sveče. Razsvetljevalna sredstva se torej tekot tisočletij človeške civilizacije niso bistveno izpremenila.

Proti koncu minulega stoletja je prišla v rabo petrolejka, ki je pomenjala znaten korak naprej, dasi je tudi ona — in še prav posebno ona — okuževala zrak s smradom in dimom, bila vedna nevarnost za eksplozijo in ogenj in zahtevala mnogo neprijetnega, umazanega dela. Pa tudi občutno draga je bila petrolejska luč.

Ni pa še bila petrolejka prodrla do zadnjih gorskih vasi, ko je že vstala nova luč, ki se pač neprestano izpopolnjuje, ki bo pa svetila človeštvu skozi tisočletja, kakor preje trska in leščerba:

električna luč.

Prednosti električne razsvetljave so tako velike, tako vsestranske in očitne, da na mah izpodrine vsa druga razsvetljevalna sredstva, kamorkoli le dospe ukroščena, v tenko žico uklenjena električna sila. Z njo tekmuje le še

svetilni plin,

ki se je uveljavil nekoliko pred elektriko, ki pa iz mnogih razlogov, posebno pa zaradi dražje napeljave danes pri nas ne prihaja v poštev razen v mestih. Električna je pa prodrla že v najskritejše gorske vasice — kjer sta le na razpolago dve drugi veliki naravni sili: voda za pogon turbin in pa — človeška podjetnost. Vsega tega v naši Sloveniji ne manjka, zato pa tudi stojimo v uporabi elektrike ob strani najnaprednejšim državam na svetu. Lani je znašala poraba električnega toka v Sloveniji 200 kilowatnih ur na vsakega prebivalca, v ostalih srednjeevropskih in zapadnoevropskih deželah pa le po 140—170 Kw ur. Samo Švica nadkričuje Slovenijo in se kosa s Kanado in Združenimi državami.

Kuhinja v bodočnosti.

Vendar se rabi pri nas elektrika večinoma še samo za razsvetljavo in pogon strojev in naprav v raznih obrtih odnosno industrijah, dočim je

električen obrat v gospodinjstvu

skoraj še neznan. In vendar je elektrika že tako napredovala, da more vsako gospodinjstvo, ki ima električno napeljavno, najti v električni sili služabnika, ki vse zna, ki molče, točno in hitro opravlja najtežja pa tudi najnatančnejša dela, ki se nikoli ne utruji in nikoli ne godrnja. Ovira je le ena: znatni nabavni stroški raznih priprav in pa predrag električni tok. To poslednje velja posebno za Ljubljano.

Vendar je gotovo, da bi se kljub temu že danes tudi v malem gospodinjstvu izplačala marsikaka električna — kakor tudi plinska — naprava in je znatna ovira teh naprav mnogokje le prevelika konservativnost in površno računanje naših gospodinj. S stroški za elektriko in plin razumna gospodinja ne bo primerjala le stroškov za premog in drva, marveč tudi svoje delo in delo domačih uslužbencev odnosno delavcev, škodo na obleki in opremljenosti in nazadnje na zdravju. Ako bo vse to vpoštevala, bo brez dvoma prišla do prepričanja, da je električni odnosno plinski obrat v gospodinjstvu že danes neprimerno bolj ekonomičen nego dosedanj način gospodinjstva. Vedno napetjše razmerje med gospodinjstvi in službinjmi moderni preobrat v gospodinjstvu naravnost zahteva. Nauk nam bodi Amerika, kjer služkinje v našem smislu danes niti za zlat denar ni več dobiti.

Dejansko sta električna in plinska industrija tisti gospodarski stroki, ki se največ brigata za gospodinjstvo in ki sta tudi najbolj poklicani, da dvigneta gospodinjstvo iz dosedanje zaostalosti na

Na srečko

loterije društva „Trgovske akademije“ v Ljubljani

za 10 Din

lahko zadenete dobiček od

50—100.000 Din

Tako srečko takoj naročite in obenem plačate neposredno pri društvu.

Žrebanje 5. decembra 1927

višek modernega gospodarstva. Električna in plin — v zvezi z modernim gospodinjstvom izobrazbo — bodeta ženo gospodinjko rešili iz ubijajočega težaštva in izpremenili gospodinjstvo v prijetno, lahko, snažno delo, ki se ga tudi dami ne bo treba bati. Vsi pa si moramo biti v svesti, da bo vsa moderna tehnika v gospodinjstvu dosegla svoj najlepši cilj šele tedaj, kadar bo njene blaginje deležna tudi vsaka kmetica in delavka trpinka.

Električni stroj in aparat za gospodinjstvo.

Uporaba električne moči v gospodinjstvu, ki je v zapadnih deželah silno razvita, je pri nas šele v skromnih začetkih in poleg uporabe ventilatorjev, električnih likal in čajnih ročkov le malo poznana. Celó

sesalec za prah,

ki so na trgu že v dovršenih oblikah, se uveljavljajo le počasi, dasiravno so ravno tu vse prednosti uporabe elektrotehnike v gospodinjstvu posebno

očitne. Iztepanje preprog, brisanje prahu na opravi in po stenah je pri nas še vedno dogodek, katerega se vsaka gospodinja boji. Saj je tudi potrebna mala preselitev, preden se more vse izvršiti. Iztepanje je skrajno nehygienično in kljub vsemu trudu se iztrese vedno le mala količina prahu, glavni del pa ostane vedno še na opremljenosti. Sesalec za prah opravi to popolnoma brez človeškega truda, brez vsakega prašenja in pa temeljito. Razen tega je pa električni sesalec prahu uporabljen tudi kot razprševalec razkuževalnih snovi, in to bodisi v tekočem bodisi v suhem stanju. Ravnanje s takim sesalcem je skrajno enostavno in predvsem jako poceni. Tako stane eno uro sesanja prahu pri dragem električnem toku v Ljubljani 66 par.

Električni likalniki

so tudi pri nas že zelo v rabi, in so ugodnosti teh likalnikov že zadostno znane.

Moderna gospodinja pa tudi pere električno. Ona ne zaupa svojega perila pralnicam in pericam, temveč uporablja

električni pralni aparat.

Pri tem nima drugega dela, nego da zapre umazano perilo v ta avtomat in zavrti stikalo. Vse ostalo

pa opravi avtomat sam. Pranje v pari pri tem avtomatu odstrani brez kakih kemičnih dodatkov popolnoma vso nečistost iz perila, pri čemer se perilo tudi ne more raztrgati. Poraba električnega toka pa je približno ista, kakor pri porabi navadnega likalnika.

Strah gospodinjke so tudi tla v sobah, ki niso nikdar v takem stanju, kakor bi si gospodinja to želela. Vsak dan jih je treba loščiti in voščiti. Gospodinja ali posli delajo trdo in izgube cele dneve časa.

Električni loščilnik za tla

pa opravi to brez truda in vsak otrok more z njim ravnati.

Elektrika v kuhinji.

Tudi kuhinje se že, rekli bi, elektrificirajo. Vsa dela pri pripravljanju jedi, ki dajo pri količkej številni družini toliko posla in truda, opravi elektrika. Električna lupi krompir, reže in seka meso, melje kavo, pasira sadje, tolče sneg in dela led, elektrika brusi in snaži nože, električna sila opravi tudi tu vse. Take naprave niso drage pri nabavi, so predvsem snažne pri delu in jako štedljive. Povemo naj le, da je mogoče v 20 minutah s temi stroji narediti iz navadne vode brez vsega drugega 4 litre ledu in to za 1.20 Din porabljenega toka. V istem času in z isto porabo toka natočimo 10 l jajčnega časa, olupimo 6 kg krompirja, narežemo

300 kosov kruha, iztisnemo lahko 30 citron in bi mogli osnažiti 100 nožev.

Praktična gospodinja pa tudi šiva električno.

Stroj za pogon šivalnega stroja

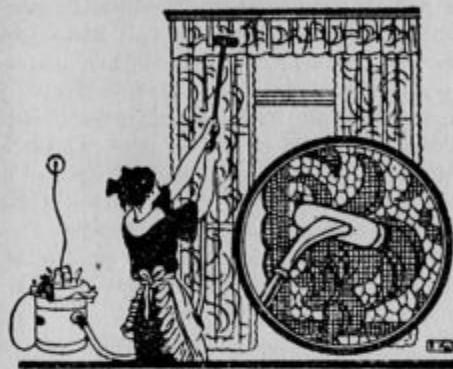
se more montirati na vsak navaden šivalni stroj. Hitrost šivanja se more natančno regulirati, obe roki sta prosti za vodenje blaga, telo in noge pa se ne utrudijo. Tak stroj pa porabi električnega toka toliko, kakor navadna 32-svečna žarnica.

Pa tudi v gospodarstvu je prodrla električna sila. Kuhanje krme za živino v navadnih kotlih uniči vse v krmi nahajajoče se hranljive soli. Električno parenje te krme, ki je zopet avtomatično in štedljivo v uporabi, ohrani soli učinkovite in nudi dobro in ceneno krmo za živino.

Mnogo bi se dalo še povedati o uporabi električne sile. Z elektriko moremo kuhati, pečti, prati, kuriti. Električna nam popolnoma sama preskrbi pitno vodo, kjer ni vodovoda. Imamo električne kopalnice, grelne blazine (namesto grelnih steklenic!) in mnogo drugih potreb nam uredi električna sila sama in poceni.

Povemo naj le še par števk, kako nam elektrika pomaga tudi štediti. Tako stane v Ljubljani: 1 ura za sesanje prahu 66 par, 1 ura za loščenje tal 72 par, 1 ura za likanje 90 par, pranje 25 kg suhega perila 27.50 Din, kuhanje 10 skodelic kave 68 par, kuhanje 2 kg krompirja 1.55 Din, kuhanje za 6 oseb 80 par, in parenje 40 kg krme za živino 13.50 Din.

Ing. K.

Plinski aparati.

Doba, v kateri se je smatrala elektrika kot konkurenca plinu, je že minila. Kar znači danes elektrika za luč, to stališče zavzema plin za proizvodnjo toplote. V naprednih deželah kot v Nemčiji, Angliji, Franciji in Ameriki je plin danes mnogo bolj razširjen kot pred vojno, ko se je plin rabil večinoma le za luč. Posledno Nemčija je storila mnogo, grade se daljnovodi, tako da imajo tudi že najmanjši trgi in večje vasi plin za kuho in kurjavo. Kotlov s plinsko kurjavo za kuho krme za živino je nebroj, napreden narod se v polni meri poslužuje modernih sredstev.

Najmanjšo, vendar ne najenostavnejšo tovarno lahko imenujemo domače gospodinjstvo. V današnjem času, ko je štedljivost v vsaki hiši prvi pogoj zadovoljstva in obstanka, morajo biti gospodinjci na razpolago vsi pripomočki, da more hitro, čisto in poceni zmagovati vsakdanje delo. K temu ji pripomore v veliki meri plin kot kurilno sredstvo. Brez truda, brez zapravljanja dragocenega časa in vsake nečistote zakurimo na plinskem štedilniku ogenj, ki se poljubno regulira. Lonci ostanejo po končani kuhi čisti in brez saji, kar je posebno velike važnosti za gospodinjko brez služkinje. V poletju ne vladva v plinski kuhinji neznošna vročina, ki ubija zdravje in dobro voljo gospodinjke. Prinašanje in odnašanje drv in pepela odpade, zato je kuhinja lahko vedno čedna.

Najmanjša priprava za kuho s plinom je

plinski kuhalnik ali rechaud.

Tak kuhalnik je brez pečnjaka, služi torej lahko v prvi vrsti le za kuho. Za peko peciva oziroma večjih kosov mesa pa se mora imeti pečnjak. Obe pripravi pa sta združeni v

plinskem štedilniku,

ki je po pravici lahko ponos vsake gospodinjke.

Kako se kuha in kdo kuha, od tega je odvisen tudi trošek za plin. Pri tako praktičnem kurivu kot je plin, ki omogoča popolno štedenje, se mora te prednosti tudi upoštevati, da se dosežejo nizki troški. Nikakor pa to ni nikaka umetnost, s pazljivostjo se doseže neverjetno nizka poraba. Za enodnevno kuho za eno osebo se porabi pri varnem delovanju največ pol ctm plina, kar stane 1 Din. V našem mestu, ki šteje približno 1400 plinskih odjemalcev, je v rabi 1050 kuhalnikov oziroma plinskih štedilnikov.

Plinski štedilniki nimajo kotlička za toplo vodo, kar mnogi smatrajo kot velik nedostatek. V urejenem gospodinjstvu pa mora biti tudi kopalnica s plinskim aparatom in ta daje lahko tudi vodo za kuhinjo. Kjer pa se lahko montira še poseben manjši

aparat za toplo vodo,

je to idealno, ker ima gospodinja ta aparat v kuhinji sami. V tem aparatu se segreva voda ponavadi na približno 75°C, a more se doseči v slahem aparatu tudi vrela voda. Čim je voda segreta na željeno toploto, plin avtomatično ugasne in zagori zopet šele tedaj, ko po odvetju tople pride avtomatično v aparat mrzla voda. — Premalo je še znano, da se rabi plin prav izborno tudi za peko. Najboljši dokaz temu so slaščice, katere peče Miklavž pri Zalazniku.

Važen posel gospodinjke je tudi

likanje.

Likalnik na ogelje ali z žarečim vložkom spada že v preteklo dobo. Likanje s plinom nudi iste ugodnosti kot likanje z električnim tokom, vendar s to veliko razliko, da je električno likanje za 80% dražje. Plinski likalnik je tudi po zunanosti sličen električnemu, le namesto žice za dovajanje toka ima plinski likalnik spiralo cev za dovod plina v likalnik. V 350 gospodinjstvih se rabi pri nas plin za likanje; število pa stalno raste.

Kopalnica je skoraj prvi pogoj, da se more imenovati stanovanje današnjemu času primerno. Namesto starih visokih, stoječih peči za kopalnice se rabijo danes skoro izključno stenske pečice, ki so cenejše in bolj praktične, ker zavzemajo le malo prostora. Prednost kopalnih peči s plinsko kurjavo

je v glavnem pač v tem, da je kopel vedno pripravljena. Peč daje takoj čisto vročo vodo, v 10 do 18 minutah (po velikosti peči) je banja polna in kopel pripravljena. Kljub veliki udobnosti, ki jo nudi

plinska kopalna peč,

pa je poraba plina zelo nizka; povprečno se porabi le dva kubična metra plina. Višek praktičnosti v kopalnici pa predstavlja plinska avtomatična peč, nazvana na kratko tudi »avtomat«, katera užiga in ugaša plin avtomatično, če se odpre oziroma zapre pipa za toplo vodo. Ti aparati se uporabljajo lahko tudi za večje kopalnice kot n. pr. pri nas v kopalnišči šolske poliklinike na Resljevi cesti. V Ljubljani imamo montiranih 499 kopalnih peči, in sicer skoro samo najmodernejšega sistema.

Na pomlad se bodo v Ljubljani montirali prvi aparati za izdelovanje umetnega ledu.

So to hladilne omare v različnih velikostih, ki blade s tem, da se izhlapeva in zgoščuje amonijak, ki se nahaja v močnih posodah.

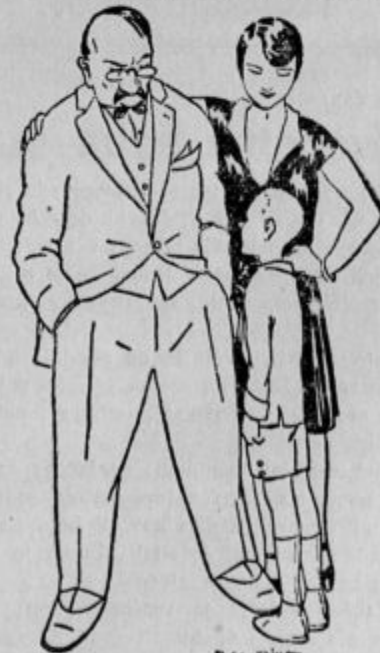
Uvedle so se tudi plinske peči za segrevanje sob. Praktične so te peči posebno za sobe, katere se rabijo le prehodno kot sprejemnice, jedilnice, ker dajejo takoj potrebno toploto. V najnovejšem času se postavljajo tudi

lončene plinske peči,

katere imajo še to prednost, da se lahko kurijo s premogom in s plinom. V Ljubljani je v rabi približno 190 plinskih peči.

Nevarnost pri uporabi plina ni večja nego pri uporabi elektrike. Vsi plinski aparati delujejo pravilno, ako so gorivci v redu. To in pa čiščenje aparatov je prvi in glavni pogoj za pravilno delovanje. Kjer in kadar se pokaže kakršnakoli napaka, treba pač takoj obvestiti plinarjo, da pošlje svojega uslužbenca. — Čim več se bo rabil plin, tem lažje se bo tudi znižala cena plinu, ki pa je v primeri z drugimi mesti že zelo nizka. Dunajski plin n. pr. stane 1.75 Din za kub. meter, v Ljubljani le 2 Din, kljub temu, da porabi Dunaj v enem dnevu toliko plina kot Ljubljana v enem letu.

Ing. B.

Ljubljana, glavno mesto Jugoslavije.

— Zakaj si molil, da bi bila Ljubljana glavno mesto Jugoslavije?

— Veste, mama, v šolski nalogi sem napisal, da je Ljubljana glavno mesto Jugoslavije

FORMAN

JEDNA
SKATUZA
ZA 10
DINARJEV

PROTI NAHODU

Uspeh je čudovit

Dnevne novice

KOLENDAR.

Četrtek, 1. decembra. Eligij, Natalija, Edmund, Ananija. Solnce vzhaja ob 7.28 zjutraj in zaide ob 4.11 popoldne. Dan je dolg 8 ur in 43 minut. Zora se zasniva ob 5.35 zjutraj. Noč nastane ob 6.04 pop. Do 23. decembra se skrli dan za 17 minut in zraste do konca meseca za 5 minut.

Petek, 2. decembra. Bibiana, Pavlina, Hromacija. Lunina sprememba: Prvi krajec ob 3.15. (Po Herschlu se obeta sneg.)

Dunajska vremenska napoved za 1. december: Malo izprememb.

★ Samo parkrat še dobe Slovencev p. n. naročniki, ki se še doslej niso odzvali našemu opominu! Prizadeti, odposlajte nemudoma na pošto oznaki znesek!

★ Učiteljsko UJU za našo univerzo. Predstavnik slovenskega učiteljskega združenja v UJU poverjenstvo Ljubljana, zbrani na seji širjega sveta v Celju dne 27. novembra 1927, so sprejeli soglasno sledečo resolucijo: Zahtevamo najodločnejše, da se črta člen 44 našega novega finančnega zakona, ki predvideva ovrnitev po dolgih letih težko priborjene slovenske univerze, simbola našega narodnega osvobodjenja. Pozivamo narodno skupščino, posebno vse slovenske poslance, da zastavijo vse svoje sile v boju za odklonitev navedenega člena. — Udruženje jugoslovenskega učiteljskega poverjenstva Ljubljana. — Andrej Skulj, poverjenik. Josip Kobal, tajnik.

★ Otvoritev telefonskega prometa v Nemčijo. S 1. decembrom t. l. se odpre telefonski promet v relacijah Ljubljana—Berlin, Maribor—Berlin, Ljubljana—Leipzig, Maribor—Leipzig in Maribor—Augsburg. Pritojbina za enoto (3 minute) navadnega pogovora znaša za relacijo: Ljubljana—Berlin 97 Din 35 par, Maribor—Berlin 90 Din 75 par, Ljubljana—Leipzig 84 Din 15 par, Maribor—Leipzig 77 Din 55 par in Maribor—Augsburg 70 Din 95 par. Pritojbina za pozivnico znaša eno tretjino pristojbine za navaden pogovor.

★ Zgodovinski dnevi. 1. decembra 1918. Zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v skupno državo. — 1825 je umrl ruski car Aleksander I. — 1900 se je otvorila ljubljanska mestna zastavljarnica. — 1848 je »Slovensko društvo« vložilo drugo petico za vseučilišče v Ljubljani. — 1826 se je rodil pesnik Cegnar. — 1865 se je rodil pesnik in pisatelj Gestrin. — 1901 je bil v Ljubljani v Mestnem domu shod za vseučilišče v Ljubljani. — 1877 so Srbi zavzeli Niš, Palanko in Pirot. — 1869 se je v Beogradu ustanovilo vseučilišče. — V Bukarešti se je ustanovilo romunsko vseučilišče. — 2. decembra: 1848 je postal Jelačić guverner Reke in Dalmacije. — 1897 je bil nad Prago proglašen preki sod. — 1908 je bil položen temeljni kamen za nemško vseučilišče v Pragi. — 1916 je umrl slovenski šolnik Franc Levce. — 1888 se je otvoril ljubljanski muzej.

★ Članka o rudarskem oddelku na tehnični fakulteti naše univerze v št. 269 našega lista ni napisal g. prof. inž. Kopylov, kakor smo ga pomotoma signalirali, ampak g. prof. inž. Gostiša.

★ Majstrov večer. Ob desetletnici Majstrove zaprisege slovenskih borcev za »Jugoslavijo«, ki se je vršila pri Lieblnu v Gradcu začetkom decembra 1917, pozivajo se vsi civilisti, vojniki in častniki na družabni večer na verandi hotela Union, v soboto dne 10. decembra t. l. Vabijo se tudi vsi

**V soboto 3. decembra 1927
v Unionski dvorani
simfonični koncert
kraljeve garde.
120 godbenikov.**

Thomas Jay:

Skrivnostna soba št. 13.

Ako na postaji Bingleton stopite iz vlaka ter krenete na desno, ste v dobrih desetih minutah pri hotelu »Na pristavi«. Ako pa usmerite svoje korake na levo, potem ni treba, da bi z mojo povestjo nadaljeval. Zato ne pozabite kreniti na desno.

Hotel »Na pristavi« že od nekdaj obdaja nekaj skrivnostnega in ko se mu bližate, nehote čutite, da mora biti tu nekaj posebnega, nekaj resnobnega.

Pred velikim kaminom hotelskega salona je nekega novembarskega večera sedelo sedem moških, samih trgovskih potnikov. V kotu pa je slozel osamljen mož, ki je čital. Zunaj je razsajal vihar in metlo je ko za stavo.

»Kakšen večer,« je vzdihnil eden potnikov ter zrl v plapolajoči ogenj.

»Nenavaden kraj tu,« je pripomnil drugi ter prižgal pipo, »vse je tako nekako skrivnostno.«

»Da, da,« se je oglašil oni v kotu, »tu vedno strah.«

»Straši?« je jeknilo vseh sedem potnikov hkratu.

»Da, strah,« je zopet povzel oni v kotu, »pa menda vendar ni nihče izmed vas dobil nakazano sobo številka 13?«

»Soba št. 13 sem dobil jaz,« je zavajal eden izmed potnikov.

»Premenjajte za vsako ceno, premenjajte,« je nadaljeval oni v kotu, »zahtevajte drugo sobo, si-

cerke, da so rešili živino in požar lokalizirali. Vendar je zgorel do tal skedenj in bati se je bilo, da se bodo vnela še sosednja poslopja, ker je skedenj stal sredi vasi. Skedenj je bil last posestnika g. Eisenzopfa iz Novih Lazov. Požar je bil radi popolne teme viden zelo daleč in pogled na razžarjeno nebo je bil strašen.

★ Nesreča ali sameumor? Ze preteklo soboto so pogrešili na Oneku pri Kočevju Marijo König, po domače Stimpfel. Izginila je brez sledu. Preizkalo so vso okolico, toda zaman. Nazadnje so pogledali še v domač vodnjak, kjer so z grozo opazili truplo Königove. Izvlekli so jo iz vodnjaka. Pokojnica je bila stara 22 let.

★ Mrtvega so našli. Na otoku križiškega reda pri Veliki nedelji so našli že napol razpadlo truplo Ivana Majena iz Soseske, ki so ga pogrešali že dalje časa. Vseled preobilo zaužitega alkohola se mu je najbrž omračil um in je šel prostovoljno v smrt.

★ Mati in hči naročili morilec očeta. Pred semboškim sodiščem se je te dni vršila razprava proti živinjini Iliči, Katarini Fries in njeni materi iz Novi Vrbske radi umora. Katarina in Ilič bi se rada poročila, Katarinin oče Nikolaj Fries je bil pa odločno proti. Njegova žena Katarina Fries, ki je bila za poroko, je nagovorila Iličo, naj ubije Nikolaja, nakar se bo lahko takoj poročila s hčerjo. Hči Katarina je bila s tem načrtom zadovoljna in je tudi nagovarjala Iličo, naj ubije očeta. Dne 24. februarja t. l. je Ilič res s sekiro dvakrat udaril Nikolaja po glavi, radi česar je ta čez dva dni umrl. Ilič se je takoj po zločinu prijavil orožnikom in vse priznal. Orožniki so takoj zaprli mater in hči. Sodišče je obsodilo Iličo na 8 let, hčer Katarino Fries na 8 let in mater Katarino na 15 let težke ječe.

★ Smrtna kosa. V Pamečah pri Slovenjgradu je bil pokopan 25. novembra naš odličen somišljenik Ivan Vrhnjak. Rajni je bil znan po celem slovenjgriškem okraju kot delaven in značen mož. Rajni je bil občinski odbornik 30 let, član okrajne hranilnice in posojilnice in je v tej službi storil zelo veliko dobrega za celi okraj. Bil je eden naših najboljših zvestih ter agilnih pristašev ter do brotnik revežev. — V Razborju pri Slovenjgradu je umrl Ivan Glauščnik, brat Mihaela Glauščnika, posestnika tovarne za cementno opeko. Rajnemu sta bili celo življenje krščanska pravičnost ter doslednost v besedi in dejanju nad vse! Pri Sv. Miklavžu nad Laškimi v vasi Pončeno je umrl posestnik Franc Ogrizek. Pokojni je bil brat celjskega g. odvetnika in oblastnega poslanca dr. Antona Ogrizka. Pred enim letom je kupil v zgoraj omenjeni vasi posestvo, ker poprej je bival na svojem rojstnem domu pri Sv. Emi.

★ Lega nacionalne. ki potujejo primorske slovenske otroke v otroških vrtiljih in pošolskih težajih, objavlja statistiko za leto 1927-28. Iz nje je razvidno, da je v teh potujočevalnicah vpisanih že 6430 slovenskih otrok! Državni pritisk, podpore, vabljenja darila in — gre! Če pomislimo še, da je že skoraj 200 slovenskega učiteljskega odpuščenega, prestavljenega, potem je razumljivo, da gledamo Slovenci v Italiji, kar se tiče naše mladine, s skrbjo v bodočnost.

★ Sovjetski častnik v Jugoslaviji. Zndnje čase je bival v Jugoslaviji sovjetski častnik Mihael Kalcev, ugleden sotrudnik moskovske »Pravde«. V našo državo je prišel z Dunaja. Bival je pri nas nelegalno, ne da bi policija njegovo bivanje opazila. Baje je bil skupaj z mnogimi uglednimi političnimi osebami. Policija je zaznala zanj, ko je že brez sledu iz naše države izginil. Zdaj opisuje svoje vtise iz Jugoslavije v »Pravdi«. Ti vtisi so, kakor se pri tako strunem boljševiku razume, zelo slabi. Naše razmere hudo ironizira in pove tudi marsikaj zelo zadetega. Razliko med SHS in njenimi sosedi opisuje tako: »Ako vas v Jugoslaviji (misli) je gotovo samo bivšo Srbijo) vjamejo, vas vtaknejo v luknjo, v kateri boste sedeli tako dolgo, dokler ne umrete. Ako vas vjamejo na Madjarskem, vas bodo vtaknili v luknjo, kjer vas bodo ubili. Toda ako vas vjamejo na Bolgarskem ali v Romuniji, vas bodo ubili, še preden pridete v luknjo.«

★ Požar. V ponedeljek zvečer ob pol 8 je nenadno izbruhnil požar v vasi Breg (Rein) pri Kočevju. Z ogromnim plamenom je objel šupo, v kateri je bilo polno krme in tudi živina. S težavo se je posrečilo domačim in ognjegascem iz Stare cerke, da so rešili živino in požar lokalizirali. Vendar je zgorel do tal skedenj in bati se je bilo, da se bodo vnela še sosednja poslopja, ker je skedenj stal sredi vasi. Skedenj je bil last posestnika g. Eisenzopfa iz Novih Lazov. Požar je bil radi popolne teme viden zelo daleč in pogled na razžarjeno nebo je bil strašen.

★ Razpis nagrade. Slovenska Straža razpisuje nagrado 300 (tri sto) dinarjev za dramatičen prizor, v katerem nastopajo otroci; združuje naj božično in narodno obrambno idejo. Traja naj k večjemu pol ure. Prizor uporabi Slovenska Straža na svoji božični prireditvi. Izdelke je poslati na naslov: Slovenska Straža, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 najkasneje do 15. decembra t. l.

★ Razpis zdravniškega mesta. Mariborski oblasni odbor razpisuje mesto drugega zdravnika na splošni bolnici in Ptuju.

★ Miklavž prihaja. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani ima v zalogi lepe knjige s slikami za naše male, ki jim je knjiga s podobami najljubša. To so slikanice: Robinson starši 20 Din, Obisk na pristavi 20 Din, Mali palček 20 Din in Martin Krpan z Vrha 20 Din. Za šolobiskujoče pa je v zadnjem času izdala lepo zbirko: Domače in tuje živali I. Sešavci 30 Din. Zbirka jim nudi nazorno vse tuje in domače živali juga in severa.

★ Smrtna kosa. V Pamečah pri Slovenjgradu je bil pokopan 25. novembra naš odličen somišljenik Ivan Vrhnjak. Rajni je bil znan po celem slovenjgriškem okraju kot delaven in značen mož. Rajni je bil občinski odbornik 30 let, član okrajne hranilnice in posojilnice in je v tej službi storil zelo veliko dobrega za celi okraj. Bil je eden naših najboljših zvestih ter agilnih pristašev ter do brotnik revežev. — V Razborju pri Slovenjgradu je umrl Ivan Glauščnik, brat Mihaela Glauščnika, posestnika tovarne za cementno opeko. Rajnemu sta bili celo življenje krščanska pravičnost ter doslednost v besedi in dejanju nad vse! Pri Sv. Miklavžu nad Laškimi v vasi Pončeno je umrl posestnik Franc Ogrizek. Pokojni je bil brat celjskega g. odvetnika in oblastnega poslanca dr. Antona Ogrizka. Pred enim letom je kupil v zgoraj omenjeni vasi posestvo, ker poprej je bival na svojem rojstnem domu pri Sv. Emi.

★ Lega nacionalne. ki potujejo primorske slovenske otroke v otroških vrtiljih in pošolskih težajih, objavlja statistiko za leto 1927-28. Iz nje je razvidno, da je v teh potujočevalnicah vpisanih že 6430 slovenskih otrok! Državni pritisk, podpore, vabljenja darila in — gre! Če pomislimo še, da je že skoraj 200 slovenskega učiteljskega odpuščenega, prestavljenega, potem je razumljivo, da gledamo Slovenci v Italiji, kar se tiče naše mladine, s skrbjo v bodočnost.

★ Sovjetski častnik v Jugoslaviji. Zndnje čase je bival v Jugoslaviji sovjetski častnik Mihael Kalcev, ugleden sotrudnik moskovske »Pravde«. V našo državo je prišel z Dunaja. Bival je pri nas nelegalno, ne da bi policija njegovo bivanje opazila. Baje je bil skupaj z mnogimi uglednimi političnimi osebami. Policija je zaznala zanj, ko je že brez sledu iz naše države izginil. Zdaj opisuje svoje vtise iz Jugoslavije v »Pravdi«. Ti vtisi so, kakor se pri tako strunem boljševiku razume, zelo slabi. Naše razmere hudo ironizira in pove tudi marsikaj zelo zadetega. Razliko med SHS in njenimi sosedi opisuje tako: »Ako vas v Jugoslaviji (misli) je gotovo samo bivšo Srbijo) vjamejo, vas vtaknejo v luknjo, v kateri boste sedeli tako dolgo, dokler ne umrete. Ako vas vjamejo na Madjarskem, vas bodo vtaknili v luknjo, kjer vas bodo ubili. Toda ako vas vjamejo na Bolgarskem ali v Romuniji, vas bodo ubili, še preden pridete v luknjo.«

★ Požar. V ponedeljek zvečer ob pol 8 je nenadno izbruhnil požar v vasi Breg (Rein) pri Kočevju. Z ogromnim plamenom je objel šupo, v kateri je bilo polno krme in tudi živina. S težavo se je posrečilo domačim in ognjegascem iz Stare

cerke, da so rešili živino in požar lokalizirali. Vendar je zgorel do tal skedenj in bati se je bilo, da se bodo vnela še sosednja poslopja, ker je skedenj stal sredi vasi. Skedenj je bil last posestnika g. Eisenzopfa iz Novih Lazov. Požar je bil radi popolne teme viden zelo daleč in pogled na razžarjeno nebo je bil strašen.

★ Nesreča ali sameumor? Ze preteklo soboto so pogrešili na Oneku pri Kočevju Marijo König, po domače Stimpfel. Izginila je brez sledu. Preizkalo so vso okolico, toda zaman. Nazadnje so pogledali še v domač vodnjak, kjer so z grozo opazili truplo Königove. Izvlekli so jo iz vodnjaka. Pokojnica je bila stara 22 let.

★ Mrtvega so našli. Na otoku križiškega reda pri Veliki nedelji so našli že napol razpadlo truplo Ivana Majena iz Soseske, ki so ga pogrešali že dalje časa. Vseled preobilo zaužitega alkohola se mu je najbrž omračil um in je šel prostovoljno v smrt.

★ Mati in hči naročili morilec očeta. Pred semboškim sodiščem se je te dni vršila razprava proti živinjini Iliči, Katarini Fries in njeni materi iz Novi Vrbske radi umora. Katarina in Ilič bi se rada poročila, Katarinin oče Nikolaj Fries je bil pa odločno proti. Njegova žena Katarina Fries, ki je bila za poroko, je nagovorila Iličo, naj ubije Nikolaja, nakar se bo lahko takoj poročila s hčerjo. Hči Katarina je bila s tem načrtom zadovoljna in je tudi nagovarjala Iličo, naj ubije očeta. Dne 24. februarja t. l. je Ilič res s sekiro dvakrat udaril Nikolaja po glavi, radi česar je ta čez dva dni umrl. Ilič se je takoj po zločinu prijavil orožnikom in vse priznal. Orožniki so takoj zaprli mater in hči. Sodišče je obsodilo Iličo na 8 let, hčer Katarino Fries na 8 let in mater Katarino na 15 let težke ječe.

★ Junaška žena. V soboto se je v belgrajskem predmestju Pašino brdo odigrala drama, v kateri je žena igrala odlično vlogo. Neki Todorovič, hišni posestnik na Pašinem brdu, je bil v uradu v mestu, kjer pa je doma pripravljala večerjo. Okrog šestih zvečer so vdrti v stanovanje trije maskirani in oboroženi roparji in zahtevali denar. Ker se je Todorovičeva branila, so jo prijeli za roke. Eden ropar jo je udaril z revolverjem, da se je za trenutek onesvestila. Takoj nato pa je začela kričati na pomoč. Nek ropar jo je hotel kar ustreliti. Todorovič pa se je posrečilo, da je z udarcem okrovičev cev in strel je šel v slepo. Sedaj je drug ropar nameril revolver na Todorovičev, ki je pa hitro pograbila stol in ga vrgla v roparja, tako da je strel zopet šel v slepo. Med tem so pa že prišli na pomoč sosede. Ko so jih roparji opazili, so pobegnili. Ko je prišel soprog čez pol ure domov, je moral hrbtno ženo peljati k zdravniku radi težkih poškodb na glavi.

OBLAČILA TVRDKJE J MAČEK Ljubljana Aleksandrova 12 so najboljša in najcenejša.

★ Elegančno in praktično darilo za Miklavža in božič je original »Waterman« ameriško nalivno pero, katerega se kupi pri trdkji Iv Bonač, Ljubljana.

★ Kaj je Arborin? Edino uspešno sredstvo za zimsko škropljenje sadnega drevja in lepotičnega grmovja.

★ Pri utrujenosti, razdražljivosti, tesnobi, pomanjkanju spanja, bolečinah pri srcu, tišanju v prsih, ureja naravna »Franz-Josef« grenčica redovito kroženje krvi v spodnjem delu telesa in s tem pomirjevalno učinkuje na valovanje. Profesorji za bolezni prebavnih organov izjavljajo, da se izkazuje »Franz-Josef« voda pri pojavih, ki izhajajo od samozastrupljenja žlečedno-črevesnega kanala, kot izborne čistilo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Za Božič in Novo leto

je treba prazničnih oblek. Suknje in raglane ter elegantna oblačila dobite naice-eje pri trdkji: DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.

Zvaničnikom in služiteljem.

Strokovno društvo javnih nameščenecv in upokojencev kraljevine SHS v Ljubljani, sporoča svojim članom, da smo na našo vlogo glede dnevnih-čarjev po členu 66 predloga finančnega zakona 1928-1929, prejeli od ministrstva za socialno politiko odgovor, ki popolnoma potrjuje v nedeljskem »Slovenec« pod naslovom »Služitelj-dnevničarje« priobčeno notico. Tozadevni stavek tega odgovora se glasi: — »da je razredba mest s kontraktualci mišljena fakultativno. Pri tem se ume samo po sebi, da morajo biti ta mesta prazna, če se nanje naj postavijo dnevničarje. — V tem je dovolj jasno povedano, da se sedanjim uslužbencem ni treba ničesar bati. In od naših poslancev je nam obljubljeno, da bodo skušali ta člen še bolj omiliti ali odpraviti.

K temu pripomnimo to, da uslužbenstva ne bodo rešili niti hujskajoči časopisi niti zastopniki raznih nam nasprotnih strank, temveč edino le zaupanje v SLS in njenih marljivih poslancev. To zaupanje pa je najlažje izraziti potom našega društva, v katerega naj vsi uslužbenci našega mišljenja pridno pristopajo.

Odbor.

Miklavžev večer v »Unionu«

dne 5. decembra ob 7 zvečer

Danes ob 9 popoldne se odpre v Unionu pred veliko dvorano predprodaja vstopnic. Prosimo in opozarjamo cenjeno občinstvo, naj si preskrbi vstopnice pravočasno, posebno že prve dni, dokler je še možna izbira sedežev, s katerimi jia bo vsestransko usrečeno. Ne čakajte zadnjega dne, kot je bilo to slučaj lanske leto, ko mnogim nismo mogli sploh več postreči z vstopnicami, ker so bile že dan pred prireditvijo razprodane.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Danes ima dnevno in nočno službo: Piccoll na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu. Jutri imajo nočno službo: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Spodnji Šiški.

○ Vstopnice za častniški koncert se dobe danes od 10. do 12. ure popoldne, od 3. do 5. ure popoldne in od 6. ure zvečer dalje v vestibulu hotela »Union« pred vhodom v veliko dvorano. Obiskovalci koncerta naj si v lastnem interesu preskrbe vstopnice že popoldne, da ne bo zvečer prevelikega navala na blagajno. Da se omogoči začetek koncerta točno ob 8. uri in da ne bo gneče pri garderobah, se prosi cenj. občinstvo, da ne pride šele zadnji hip. Poslovalce bodo vse garderobe, tudi na verandi. Za družabni večer po koncertu bosta na razpolago tudi novi stranski dvorani.

○ Sodobna Rusija je naslov IX. prosvetnemu večeru, kateri bo v petek, 2. decembra ob 8. uri v bel dvorani Uniona. Na sporedu so sledeče točke: 1. Fritz Kreisler: Ej uhnehi! Pesem brodarjev na Volgi. 2. Vekoslav Šonc: Rdeči sarafan. Obe glasbeni točki proizvajata g. akad. Šonc in gđ. Albinca Leskovec. 3. D. I. Čajkovskij: Evgenij Onjegin. Arij. Poje akad. Liković Joža. Pri klavirju gosp. Krumpotič. 4. Sodobna Rusija, predava g. urednik dr. Čampa. Predavanje pojasnjujejo skioptične slike. Predprodaja vstopnic v pisarni Prosvetne zveze.

○ Akademski Orel priredi na Marijin praznik v proslavo dijaškega dne akademijo v Ljudskem domu.

○ Dr. Kermavner smrtno ponesrečil. Včeraj ponoči se je smrtno ponesrečil finančni svetnik v pok. in lastnik informacijske pisarne g. dr. Robert Kermavner. Dr. Kermavner je prišel ponoči pozno domov ter se je na stopnicah spodtaknil. Padel je na betonska tla ter si pri padcu prebil lobanjo. Našla ga je žele zjutraj ob 6. uri nezvestnega na tleh kuharica gostilne Kmet na Gospodski cesti št. 8 v isti hiši, kjer dr. Kermavner stanuje. Obveščena je bila takoj rešilna postaja, ki je ponesrečenca prepeljala z avtom v bolnišnico, kjer so izvršili nad njim takoj potrebno operacijo. Toda dr. Kermavner je že ob poldvanajstih podle-

mirno bril. Ker mu je bilo znano, kaj se je z onimi pripetilo, ni hotel tvegati življenja, pač pa se bril z varnostnim aparatom znamke Bink, kajti vzrok smrti onih nesrečnikov so bile, navadne britve.

»Z aparatom znamke Bink se ni mogoče urediti, in gospoda moja, tu jih imam še par po tri šilinge in pol komad. Samo tri šilinge in pol, gospodje, in pomnite, da se z našim aparatom ni mogoče urediti, kakor so se oni nesrečniki z navadnimi britvami.«

— Sedaj pa mi pripoveduj nekaj o Savi.

— Savi, gospod učitelj, se godi mnogo bolje kakor meni. Vsako jutro težko vstanem, da letim v šolo. Sava pa neprestano teče in ji ni treba nikdar vstajati iz svoje struge...

gel poškodbi. Pokojnik je bil znan kot blaga duša; bil je upokojen finančni svetnik, slovel pa je kot strokovnjak za davčne zadeve. Ustanovil je v ta namen posebno informacijsko pisarno. Poizkusil se je tudi v pisateljstvu ter je napisal več prikupnih potopisnih črtic iz polhograjskih hribov. Umrl je v starosti 51 let.

○ V osmrtnici g. dr. Kermavnerja je pomotoma izostalo ime njegove sestre gospe Olge por. Criticos v Chicagu.

○ Ugotavljamo, da je v našem večeršnjem poročilu o občinski seji omenjen gosp. občinski svetnik Valentin Urbančič, zasebni uradnik, da ne bi bilo zamenjave z g. obč. svetnikom Karlom Urbančičem, poštnim uradnikom.

○ Velika dvorana v Mestnem domu se radi poprav do nadaljnjega ne more oddajati društvom v uporabo.

○ Neureča v pivovarni Union. Farčnik Blaž, 19 let stari hlapec v pivovarni Union na Celovski cesti, je na dvorišču napregel par konj v voz, nato torvorjen z vrečami ječmena. Med tem ko je Farčnik šel okrog voza pogledat, če je dobro naložen, sta konja nepričakovano potegnili. Pri tem pa je voz Farčnika pritisnil ob kameniti steber in mu prizadel težke notranje poškodbe. Ponesrečenca so prepegljali v splošno bolnišnico.

○ Tatvina ročnega vozička s perilom. Dne 28. novembra ob 10. uri je nekdo odpeljal Mariji Lampič, perici iz Bizoviča izpred hiše v Vegovi ulici ročni voziček s perilom vred. Lampičeva je dostavljala strankam perilo in jemala umazano in ga nosila na voziček, med tem je pa drzen tal uporabil priliko in zginitil z vsem skupaj. — Nekaj perila je bilo označeno z monogramom A. P. in je bilo last raznih strank. Voziček je sivo pleskan in je imel na zadnji steni črke L. M. Zadevo zasleduje policija.

○ Pobegla od doma. Od staršev je pobegnila neznanokam 10 letna deklica Terezija Kopačeva, delavčeva hčerka z Viča. V ponedeljek je dejala, da gre v šolo, naker je neznanokam izginila. Vzrok njenega pobega je baje bil jazen pred kaznijo, ker ni napravila neke naloge. Svoje šolske knjige je vrnila v jarek za Vičem, kjer so jih našli. To je tudi zadnja sled za pobeglim otrokom.

○ Razne tatvine. Narodnik Dmink Zajček je prijavil policiji, da mu je bila pred dnevi ukradena na Sv. Jakoba trgu listnina z raznimi dokumenti in 570 Din gotovine. Mogoče je tudi, da je listnico izgubil. — Aretiran je bil brezposelni delavec A. Č., ker je ukradel na kolodvoru vrečo premoga in tega poizkušal prodati. Č. je star znanec policije. — Mlekarič Josipin Subičev je bil na Karlovski cesti ukraden 75 Din vreden dežnik. — Zidarskemu polirju Ivanu Kramerju, stanujočemu v Črnetovi ulici št. 14 v Spodnji Šiški, je neznan zlikovec zmaknil na Miklošičevi cesti iz veže Pokojninskega zavoda 700 Din vredno, zeleno pleskano kolo, znamke »Eskac«.

○ Polalinska hudebnost. V torek ob pol sedmih zvečer, ko je vozil dolenski vlak mimo Kodečevega, je neznan hudobnež zagnal blizu vojaškega oskrbovališča v vlak pol kilograma težek kamen. Kamen je ubil na kupeju 150 Din vredno šipo in padel gospej Pavli Privškovi, soprci postajenačelnika v Grosupljem, ki je sedela v kupeju, na roko. K sreči ni dobila gospe Privškova nikakih poškodb.

○ Primerno Miklavževa darila so alpaka doza, srebrne sladkorne klešče, mala budilka, kavne žličke od trdke F. Čuden, Prešernova ulica 1.

Prepričajte se, da kupite najceneje
zimске suknje
dolge in kratke pri
Fran Lukič, Stritarjeva 9

Cjubiljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 8 zvečer.

Četrtek, 1. decembra: Zaprti.
Petek, 2. decembra: IDEALNI SOPROG. Red C. Sobota, 3. decembra: ob 15 HLAPEC JERNEJ. Dijaška predstava pri nižjih cenah. Izven.
Nedelja, 4. decembra ob 15: UKROČENA TRMOGLAVKA. Ljudska predstava pri nižjih cenah. Izven. — ob 20: MEDEA. Ljudska predstava pri nižjih cenah. Izven.

OPERA

Začetek ob pol 8 zvečer.

Četrtek, 1. decembra: Zaprti.
Petek, 2. decembra: TRAVIATA. Red B. Sobota, 3. decembra: Zaprti.
Nedelja, 4. decembra ob 15: TOSCA. Ljudska predstava pri nižjih cenah. Izven. — Ob 20: BAJADERA. Ljudska predstava pri nižjih cenah. Izven.

Prememba opernega repertoarja. Ker je gospa Thierjeva obbolela, se poje v petek dne 2. decembra v ljubljanski operi mesto napovedanega »Trub-durja« Verdijeva opera »Traviata« in običajni zasedbi za abonente reja B.

Dijaška predstava v ljubljanski drami se vrši v soboto dne 3. dec. ob treh popoldne. Vprizori se pri nižjih cenah Cankarjev »Hlapec Jernej in njegova pravica«.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 1. decembra ob 15. uri: OTROŠKA AKADEMIJA.
Petek, 2. decembra: Zaprti.
Sobota, 3. decembra ob 20. uri: ROKOVNJACI. Abonenti pri dnevni blagajni 25% popusta.

Naše dijaštvo

»Zarja«. Na 53. rednem običnem zboru 19. t. m. jugoslov. kat. akad. društva »Zarja« je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Duh Ludvik, stud. teh., tajnik: Preskar Ivan, stud. jur., blagajnik: Hauc Franjo, stud. jur., gospodar: Mecilovšek Rudolf,

○ Oglejte si za Miklavža krasna otroška oblačila — Kristoflič Bužar, Stari trg 9. 9561

○ Kravate, ovratnike, nogavice, rokavice, parhent, hlanec in razna darila za Miklavža dobite po solidnih cenah pri Francu Pavlinu, Ljubljana, Gradišče 3. 9165

○ Baržunaste plašče kemično čisti, damske in moške obleke tudi samo lika tovarna Jos. Reich.

Občni zbor hišnih posestnikov

Včeraj popoldne se je vršil v veliki unionski dvorani ob množični udeležbi izredni občni zbor društva hišnih posestnikov. Občni zbor je izvolil predsednika g. Frelih, ki je pozdravil vse navzoče. Nato je vladni svetnik g. Požar prečital resolucijo hišnih posestnikov proti vsaki ukinitvi naše univerze. G. dr. Regaly je zatem tolmačil in prečital resolucijo, ki protestira proti ukinitvi upravnega sodišča v Celju in prenosu njegovega delovanja na upravno sodišče v Zagreb. Enako je g. dr. Regaly prečital resolucijo proti okrnitvi ljubljanske železniške direkcije. G. Frelih je nato obširno razpravljal o novem stanovanjskem zakonu in pravilniku k novim stanovanjskim zakonom niso po mnenju g. Freliha zadovoljni ne hišni posestniki in ne najemniki. G. dr. Regaly je razložil vsebino novega stanovanjskega zakona. S posebno resolucijo se hišni posestniki izrekajo zoper novi stanovanjski zakon. V nadaljnjih dveh resolucijah se hišni posestniki izrekajo za to, da se v novih mestnih hišah naselijo le deložiranci, obenem pa protestirajo proti previsoki vodarini in gostaščini mesta Ljubljane. G. Frelih je poročal še o novi davčni reformi, ki jo namerava izvesti parlament. Govornik je konstatiral, da se obetajo v tej smeri znatna zboljšanja dosežanih razmer. Hišni posestniki zahtevajo v svoji zadnji resoluciji popolno izenačenje direktnih davkov v državi. Vse resolucije so bile sprejete soglasno in brez ugovora.

K besedi se je prijavil predsednik zagrebškega društva polkovnik v p. Čačkovič, ki je toplo pozdravil zborovanje v imenu hrvatskih hišnih posestnikov ter izjavil popolno solidarnost z vsemi stremilci slovenskih hišnih posestnikov. Občni zbor ga je nato na predlog g. Freliha ob splošnem aplavzu izvolil za častnega člana Društva hišnih posestnikov v Ljubljani. G. Čačkovič se je za izkazano čast ginitelj zahvalil. Sledele so še razne formalnosti, naker je g. Frelih malo pred 6 zvečer zaključil lepo uspeli občni zbor.

Budilka in zlatino
kupite najceneje pri urarju
L. Vilhar, Ljubljana,
Sv. Petra c. 36 (pri Zmatskem mostu).

Maribor

□ Drevi ob 8 tasnikarski koncert s prosto zabavo v dvorani »Uniona« (Götz).

□ Volivno gibanje. Na zunaj se še ne opaža živahnosti volivnega boja, ki bo pa gotovo precej hud, ker hočejo socialisti z vsem močnim napraviti zmešnjavo med volivci, kar pa jim bodo druge stranke preprečile. Poleg kulturno-bojne plakata pripravljajo kot gospodarsko geslo »Wiensystem«. Vsem njihovim naporom pa se Mariborčani smeji, ker vedo kako »Wiensystem« so naši socialisti. »Wiensystem« se je pa že vpeljal v Maribor. Imeli smo te dni dva dunajska svečrova, den schwarzen Peperl in den roten Franzl, ki sta vložila pri Robausu. K »Wiensystemu«, da je popoln, pa spada še revolucija, atentati, pa take občinske hiše, ki se po enem letu podirajo kot se zdaj na Dunaju. — Obrtna lista se je končno ustala v tem smislu, da je g. Dolček nosilec in je glavarstvo pomotno obvestilo uredništva listov. — Demokrati so si nadeli nov gospodarski program: Nodermana nazaj v Mestno hranilnico in

Kejžarja nazaj v električno podjetje. Kakor se čuje, so Mariborčani zelo vneti za ta program. — Radikali kandidirajo sami brez Davidovičevcev, ki za te volitve niso vložili kandidatne liste. — Narodni socialisti hočejo poizkusiti, da bi postali dedič protikorupcionistov v SDS, v kateri je do zdaj vladala porodica. — Nemci delajo tiho, a odlično. Nenemskih glasov ne bodo dobili. — Komunisti bodo posnemali Ljubljano v vsem, in je očitno, da so izdajalci delavstva, necenovani. — Če tudi pa se posamezne organizacije trudijo dobiti vpliv na volitve, je vendar neizpodbitno dejstvo, da ima delo, ki ga je v zadnjih letih vodila SLS na magistratu, največ vpliva in da Mariborčani vztrajajo v tem: SLS bomo zaupali tudi v bodoče mariborsko občinsko upravo!

□ Misijonsko predavanje se ne vrši kot je bilo včeraj javljeno v Narodnem domu, ampak v kazinski dvorani na Slomškovem trgu. Torej v nedeljo popoldne ob 4 gremo na to znamenito predavanje v kazinsko dvorano!

□ Mesni magistrat mariborski razpisuje mesto poduradnika (IV. kat.) pri mestnem gradbenem uradu. Pogoji: 1. dva razreda gradbene delovodske šole v Ljubljani ali pa 2. dva razreda srednje oz. meščanske šole z najmanj dvoletno tehniško prakso na stavbah ali pa v pisarni. Prošnje s predpisanimi prilogi je vložiti najkasneje do 15. decembra.

Mariborski občinski odbor za poprav cest in regulacijo rek

Mariborski občinski odbor je otvoril kredit v znesku 100.000 Din za nadaljevanje del na cesti: Gorjca Rndgona—Plitvički vrh—Sv. Benedikt v Slov. goricah.

Dovoljen je dalje dodatni kredit v znesku 10.000 Din za most preko Murice pri Kotoribi.

Občinski odbor je prisločil na pomoč z manjšimi krediti za poprav občinskih cest onim občinam, ki imajo visoke dolake, a so zelo veliko storile za poprav občinskih cest, kolovozov in potov. Za nadaljevanje občinske ceste Doina—Marjina vas je dovoljenih 10.000 Din. Občini Sv. Trojica v Halozah se nakaže za poprav cest 3000 Din podpre. Občina Kicar v ptujskem okraju bo dobila 7000 Din podpore. Občini Dravce se nakaže 5000 Din in občini Ptujška gora pa 8000 Din.

Nadaljevala se bodo letos najnujnejša regulacijska dela pri Dravinji v ptujskem okraju in je odobrenih za to od odbora 50.000 Din. Za regulacijska dela na Pesnici se izda še letos 50.000 Din. Napravila se bodo še letos najnujnejša obrambna dela ob Muri med Cvenom ter Moto in je za to dovoljenih 50.000 Din.

Celje

□ Prva seja novoizvoljenega občinskega sveta v celjski okoliški občini se vrši v nedeljo, 4. decembra t. l. ob 8 zjutraj. Na dnevnem redu je izvolitev občinskega starešinstva.

□ Spored slavnostne akademije, ki jo priredi celjsko katoliško dijaštvo v nedeljo, dne 4. decembra ob štirih popoldne v Narodnem domu, obsega sledeče zanimive točke: 1. Prolog. — 2. Moški zbor poje: H. Sattner: Pogled v nedolžno oko; Koroški narodni: Spov ptičke pojo, Vigred približa se. — 3. Edi Kocbek: Kraljica mladosti, deklamacija — 4. Hebrejska narodna in Martini: Menuet — violinski solo. — 5. Govor. — 6. P. Jereb: Na vrtu; Vil. Novak: Pozdrav domovini; O. Moll: Nocoj je pa lep večer, poje moški zbor. — 7. Niko Kuret: Bog z nami, deklamacija. — 8. P. Konjovič: Pod pendžer; Škerjanec: Jesenska pesem, sopran solo. — Odmor. — 9. Noč pred svetiščem, spisal Edi Kocbek.

Trbovlje

☆ Za Miklavža kupite igračke in šolske potrebščine jako ugodno pri Hočevanju v Tratikovi hiši.

»Ostrovskij kot dramaturg.« Začetek ob 15. Vstop prost.

Maribor.

Ljudska univerza v Mariboru. V petek dne 2. decembra ob osmih zvečer nadaljuje in konča gosp. vseuč. prof. dr. Šerko iz Ljubljane svoja za današnji čas tako važna izvajanja o »Življenjskih boleznih«. V torek dne 6. decembra: Dr. Jurečko: »Duševne bolezni in kriminalistika«.

Ostali kraji.

Vič. V petek dne 2. dec. je v Društvenem domu predavanje o Srcu Jezusovem s skriptičnimi slikami. Obenem se izvrši, kakor vsako leto, obnovitev posvetitve Srcu Jezusovemu. Začetek ob 8. uri zvečer.

Knjige in revije

»Pastirski iz spanja«. 16 božičnih pesmi (Cvekovi, Gerbičevi, Vargkovi in drugi pesniki) za mešani zbor, solo in orgle uredil Jos. Sicherl, so pravkar izšle v zalogi Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani. Part. 36 Din, glasovi po 6 Din.

Domate in tuje živali. I. Sesavci. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 30 Din. — Za Miklavža in Božič je izdala Jugoslovanska knjigarna krasno ilustrirano knjigo za naše malčke in za šolarje. Knjiga prinaša 156 slik naših četrtonožnih živali, katere bo gledal z velikim zanimanjem in veseljem še zelo neobvezni otrok v dolgih zimskih večerih, ko se bo grel pri gorki peči; s haskom in rad jo bo jemal v roke ljudskošolski uče, nec in srednješolec ter se s pomočjo knjige nazorno učil opisovati živali, o katerih se je pravkar v šoli govorilo. Oprema knjige je prvovrstna in slike živali so izvrstno pogojene. Knjiga je tiskana na zelo finem papirju in ima med posameznimi slikami varovalni papir. Iskreno želimo, da bi se zbirka, ki prinaša v I. zvezku sesavce, kmalu tako opremljena, nadaljevala ter prinesla še ostale vrste živali n. pr. ptice, ribe, golaze, hrošče, metulje itd. Cena 30 Din je za tako zbirko skrajno nizka.

Polzvedovanje

Našel se je kozuhovinar ovrtnik. Poizve se v trgovini Ivan Jančar, Miklošičeva cesta 4.

Negovanje kože je enostavno.

Poslušajte se pri tem preizkušene Nivea-creme, ki vsebuje za negovanje kože potrebni Eucerit. Le temu ima zahvaliti svoj čudovito ublažujoč učinek. Rudečice, razpoklice, lise in drugi madeži izginejo hitro. Uporabljajte

Nivea-cremo

Slovenska Krajina

Izvoz lesa. Ob potoku Lendavi je že tretjič zgrajena ozkotirna železnica, ki vozi prekmurski les na Hrvaško. Sedaj se izvažajo les iz kobiljanskega gozda. Ako bo šlo tako naprej, Slovenska krajina čez nekaj let ne bo imela nobenega gozda.

Izid ob volitev v belinski žari. Dasi Belinci sami niso v rokah SLS, kakor se je to pomotoma poročalo, smo z izidom volitev v eni največjih župnih lahko popolnoma zadovoljni. V občini: Lipovec, Izakovci, Melinci, Odranci, Gančani je SLS sijajno zmagala. V Dokležovju ima 4 odbornike, nasprotniki pa 5. Bratenci so prišli v SDS reke. V Belincih samih je izid volitev sledeči: SLS 133 glasov (7 odb.), Poljedelska stranka 70 glasov (4), SDS pod firmo Napredne gospodarske stranke 106 glasov (6). Poraz SLS je zakrivil voditelj druge stranke, ki ni pokazal pred volitvami prave barve in je dobil glasove pristavev SLS, po volitvah pa se je zvezal z liberalci. Radi tega vlada med preslepljenimi volivci veliko razburjenje in je že sedaj gotovo, da mu je za prihodnje odklenalo. Da je dobila SDS toliko glasov, se ni čuditi, ker je na veleposlovstvu mnogo uradništva.

Občinske volitve v slovensko-graškem okraju.

Zadnjo nedeljo (27. novembra) so se vršile v slovensko-graškem okraju občinske volitve. Vršile so se samo v 11 občinah, ker je bila v ostalih 16 občinah in sicer v Razborju, Vrhini, Starem trgu, Sv. Janžu na Vinski gori, Podgorju, Sv. Florjangu pri Šoštanju, St. Ilju pri Velenju, Misljnu, Legnu, Pamečah, Kozjaku, Selah, Golavabuki, Spodnjem Dolcu in Smiklavžu vložena le po ena kandidat-ska lista Slovenske ljudske stranke, ki je bila proglašena za izvoljeno. V onih občinah, kjer so se vršile volitve, je bilo več kandidatnih list, v eni celo pet. Izid volitev je naslednji:

1. Mesto Slovenjgradec: Socialistični blok 65 glasov (4 odbornike), Slovenska lista: 71 (5); Gospodarska lista: 116 (8).
2. Sv. Andraž pri Velenju: SLS (kmečka zveza): 96 (5); Ljudska gospodarska stranka 82 (4).
3. St. Vid nad Valdekom: SLS: 53 (4); Slovenska kmečka stranka: 73 (5).
4. St. Ilj pod Turjakom: SLS: 60 (3); »Vsi, ki so za kar najbolj varčno in redno občinsko gospodarstvo: 76 (4); Gospodarska lista: 47 (2).
5. St. Janž pri Dravogradu: Kmetiska zveza slov. ljudske stranke: 62 (4); SLS: 81 (5).
6. Škale pri Velenju: SLS: 125 (8); Kmetiska delavska zveza: 108 (6), stranka Ivana Arliča: 69 (3).
7. Šmarino pri Slovenjgradu: SLS: 114 (11), Napredna gospodarska stranka: 56 (6).
8. Šoštanj, mesto. Socialistična stranka Jugoslavije: 64 (3); slovenska gospodarska in obrtna lista: 117 (6), Gospodarska lista Viktorja Hanke: 159 (8), Gospodarsko-obrtna napredna lista: 5 (—).
9. Šoštanj — okolica. Gospodarska delavska lista: 117 (8), SLS: 231 (17).
10. Velenje. SLS: 223 (10), Lista združenih delavcev in kmetov: 150 (6), Zveza malih kmetov, obrtnikov in delavcev: 117 (5), napredna gospodarska lista: 58 (2); združena socialistična kmetko-delavska lista: 39 (2).
11. Otiški vrh. SLS: 43 (3), Gospodarska stranka: 48 (4), Kmetko-delavska zveza 28 (2).

Lep uspeh pri občinskih volitvah v Zibiki. V Zibiki so se potegovali tri stranke za občino s sledečim uspehom: SLS predajati z dvetretjinsko večino — ima 96 glasov. Delavska lista je paberkovala bivše štajercijance, samostojne, radičevce in socialiste ter našela 28 glasov. Gospodarska lista, t. j. SDS ali lista zibiške gospode je ujela nesrečno številko 13.

Novice iz Amerike

Gospa Sagadin iz Chicaga se je peljala s svojim pohištvo in družino iz Chicaga na farmo, kamor se je družina preselila. Na poti je šofer za trenutek zaspal in avtomobil je treščil z vso silo v telefonski drog ob cesti. Gospa Sagadin je padla iz avtomobila in si zlomila nogo. Drugim se ni nič zgodilo. M. Sagadin je bila ena izmed najbolj delavnih žena za napredek slovenske naselbine v Chicagu. Obiskovalci evharističnega kongresa se jo gotovo spominjajo, ker je bila glavna kuharica za njih postrežbo. — V New Yorku je umrla Marija Pogačar, rojena Ovca, doma iz Domžal. Ko je povijala svoje dete, se je zbodla z bučko in si zastrupila kri. — V Chisholmu je umrl Anton Hacc, doma iz Starega trga pri Ložu. — Ravno tam je umrl France Klun, doma iz Zamosteca pri Sodražici. Zadel ga je kap v rudniku pri delu. — V Jolietu je umrla Marija Petrovič. — V Chicagu je bila ob 21. do 25. novembra turistična razstava, kjer je 30 evropskih in drugih držav razstavilo slike svojih krasot, da bi ameriške turiste seznanile s svojimi lepotami. Po prizadevanju čikaškega jugoslovanskega generalnega konzula, g. Radoje Jankoviča, se je te razstave udeležila tudi Jugoslavija. Slovenski oddelki je imel v svoji oskrbi g. Ivan Jerič, urednik »Ameriškega Slovenceca«. V slovenskem oddelku sta dve Slovenki v slovenski

narodni noši razlagali obiskovalcem lepoto naše lepe Slovenije. Slovenke iz Chicago so pri tej priliki razstavile tudi slovenske čipke, katere so imele seboj iz domovine. — Dne 10. decembra odpotuje iz New Yorka večje število Slovencev, ki gredo na obisk v domovino. Potovanje je uredila tvedka Zakrajšek in Češarek. Potnike bo spremljal agent Avgust Kolander. Potniki bodo za Rožič že doma vsak v svoji domači vasi.

K.

Financijski, aretirani v zvezi z Blumensteinovo afero v Parizu: Pascal, Bruck in Desbryeres.

Javnim nameščencem in vpokojencem.

Kakor znano je biva organizacija javnih nameščencev sponzoriranih SLS na svojem običnem zboru dne 25. junija t. l. svoja pravila tako spremenila, da je večino določil, pravi strokovne zveze prevzela in spremenila naslov v »Strokovno društvo javnih nameščencev in upokojencev kraljevine SHS v Ljubljani«. Člani zveze in organizacije so se združili v novo samostojno delujoče društvo, ki deluje za dobrobit svojih službujočih ali upokojenih članov.

Namen društva je združevati javne nameščence, izvajati jim pravilne službene pogoje, jih socialno in strokovno izobraziti in jim priboriti vse socialne in politične pravice. V društvu se lahko osujejo za posamezne kategorije oziroma stroke posebne sekcije z lastnim pravilnikom. V posameznem je namen društva ta, da vzbuja in krepi stanovsko zavest, medsebojno spoznanje in združuje v trdno stanovsko organizacijo — razširja in pogloblja socialno izobrazbo — vzdržuje vez med organizacijami javnih nameščencev in vodstvom SLS — nastopa za splošne pravice posameznih članov ter javnih nameščencev sploh — skrbi za gmotno blaginjo članov in njihovih družinskih članov — ustanavlja različne podperne, posmrtno itd. fonde. V vseh krajih, kjer se nahajajo javni nameščenci(ke) se snujejo plačilnice in se zbirajo za posamezne vrste posebne fonde.

Pogoji so tedaj za vse stroke in kategorije najugodnejši, kar dokazujejo vedno na novo pristopajoči člani, vključno temu pa vabimo vse sedanje članke, da se intenzivno potrudijo za pridobivanje novih članov, ker čim več nas bo, tem večje uspehe bomo dosegli, zlasti ker nam je od naših poslancev v Belgradu obljubljena pomoč.

Redna članarina znaša 2 Din 50 par mesečno. Vsak član oziroma njihovi rodbinski člani, ki še niso dopolnili 50 leta starosti, lahko pristopijo k podpornemu oziroma posmrtnemu fondu. Glasom pravilnika znaša prispevek za podporni fond mesečno: za člana 4 Din, za ženo 3 Din, za nad 10 let starega otroka 2 Din, v posmrtni fond pa ob vsakem smrti nem slučaju 5 Din, pristopnina znaša enkratni znesek v isti višini.

Društvena pisarna je sedaj v Ljubljani, Mestni trg št. 19, III. nadstropje in se uraduje vsako sredo in soboto od 16. do 18. ure, kjer se lahko dobe potrebna navodila in poizvedbe, poleg tega tudi vsako soboto od 20. ure dalje v kleti I. del. konzumnega društva, kjer se vrše redne seje.

Ravno sedaj se vrše v izrednih sejah posvetovanja glede sprememb k reviziji uradniškega zakona. Vse članke in prijatelje vabimo, da nam pošljajo aktualne članke, da jih objavimo ali pa odstopimo merodajnim korporacijam ali faktorjem, vabimo tudi, da se z vsem zaupanjem obračajo na nas radi potrebnih pojasnil.

Odbor.

M. Bordes, imenovan francoskim guvernerjem v Alžirju.

Razstavo naj si ogleda dne 1. decembra Sv. Miklavž

pri trdkli BELIHAR & VELEPIČ, Mestni trg 13 kjer dobi po zelo nizkim cenah lepa ter primerna darila, obleke in predpasnikov v veliki izbiri za deco in odrasle.

Kulturni pregled

Anton Vodnik:

Slovenskih večernic 80. zvezek

Letošnji zvezek večernic obsega dvojno povesti: »Vest in zakon« pokojnega dr. Fr. Detela in »Strice« F. S. Finžgarja ter črtico »Ministrant Ivan« od Ivana Vuka.

Povest »Vest in zakon« je poslednje delo, resnična predsmrtnica pokojnega pisatelja. Ker se je urednik dobro zavedal nekaterih pomanjkljivosti, ki jih pisatelj sam zaradi nenadne smrti ni utegnil več popraviti, je pristavil k povesti pripombo, s katero opraviči pisatelja in sebe.

Vendar bi se povest, četudi bi ne bila nedodelana, bistveno prav nič ne spremenila. Svoje stvarno Delcelova je, z vsemi znaki starejših šol, ki jo sodobni okus sicer odklanja, pa vendar more biti še vedno drago čtivo ne samo iz pietete do pisatelja, marveč tudi iz pravičnega in ljubeznivega doživljanja in razumevanja tradicije.

Zakaj na vsakem in tudi na tem Delcelovem delu je patina slovenske tradicije še izza Jurčiča in Kersnika. Vendar je ta patina pristna, ne ponarejena. S tem mislim reči, da Delcel kot pisatelj ne pomeni kakega zakesnelega epigona, ki je pozabil živeti ob svojem času in je v novem kakor zastal ptič... Delcel je marveč organsko zrastel in rasel s svojim časom, le da ga je pozno dopolnil, tako da se je med tem duhovni tok že dvakrat, trikrat zaobrnil. On pa je ostal zvest samemu sebi in svojemu času, katerega je v sebi preživel do konca. Zato pri Deteli ne moremo govoriti o nikaki zaostalosti, čeprav ni bil noben preproditelj slovenske literature, ampak je samo zajel in sprejel tradicijo ter jo nadaljeval in zaključil.

Za to Delcelovo povest je značilno, da ji tvori jedro ideja, ki jo skuša pisatelj s pomočjo zgodbe nazorno in zanimivo razviti pred bralcem. Ta ideja je povdarjena že v naslovu samem, ki nas opozarja, da gre v tej povesti za vprašanje vesti in za kono in ne morda za zgodbo samo na sebi, za zgolj stvarno slikanje življenja v naši vasi po prevratu, ki tvori nekaj okvir povesti. Zakaj pisatelj tudi to okolje, v katerem se vrši zgodba, ki nosi idejo, ne pusti nedotakneno od svojega osebnega mnenja, marveč o vsakem pojavu izreka svojo sodbo in da čutili svoj nazor. Pri tem je poln hudomušnosti, nagajivosti, šaljive ironije in vedrega humorja. Ko slika povojno psihozo, ki jo zanese v našo vas odpuščeno vojaštvo, opojeno od prevratnih idej, predvsem socialnih, je dovtopen le za njeno smešno stran, ki jo pridno podčrtava na vse načine. Tako ga zanese razgovor k socialnim vprašanjem, velikim in malim, dotakne se osemurnega delavnika, uprave in davkov. Na ta način pisatelj izkiva bravca, kakršnega že ima pred seboj k ugovoru ali k odobravanju.

Pa tudi sicer je poln naukov, poln vzgojnega prizadevanja na vse strani.

Toda osrednja, poglobljena ideja povesti je, da je najvišje sodišče — vest. Da nas pisatelj o tem etičnem načelu prepriča, nam pripoveduje zgodbo, reči moremo resnično zgodbo o Avgustu Skobcu, policijskem nadsvetniku v pokoju, ki ga muči vest, ker je dal službeno detektivu povelje za aretacijo svojega — nečaka, ovađenega zaradi veleizdaje in pred vojnimi sodiščem obsojenega na smrt! Ta etični konflikt med vestjo in dolžnostjo pa Detela ne rešuje psihološko, ne vrta v notranjost in ne išče rešitve v duši sami, marveč mu gre pravzaprav le za teoretično jasnost. Za to je značilno, da se konflikt pretežno izraža v pogovoru Skobca z obema zaupnikoma, sicer pa izvemo kaj malo o njegove monotonij boju. Važno za Detelo se mi tudi zdi, da rešita Skobcu problem dva duhovnika, rešitev dobi na ta način nekako avtoritativno veljavnost. Oba pa rešita vprašanje v prej omenjenem zmislu, da je namreč najvišje sodišče vest. Praktična rešitev vprašanja pa je že napovedana v nasvetu upokojenega župnika Završnika, da naj izkuša popraviti, kar je zagrešil, s podporo družini nesrečnega sorodnika... Tako se konflikt ne reši v globini Skobčeve notranjosti, ne raste in ne pride do nekega viška iz lastnih sil, marveč se razvija v njegovi glavi, moralna pomoč pa mu pride od zunaj: iz dovolj lagodne želje po ljubem notranjem miru sled Skobci prijateljevemu nasvetu s tem, da bogato pomaga družini, ki je v stiski, z denarjem in nasveti. Na mah se v njegovi duši uređi ravnotežje: skoraj točno na sredi povesti že zadobi Skobec zaželeni mir, očitki vesti prenehajo kakor bi odrezali. Ko se je neko jutro Skobec zdrnil, »se je prijetno zavzel, da ne stoji pred njim znani obraz s strmečimi očmi... Završnik mi je prav svetoval, si je dejal in se veselo knajpal.« (Str. 47.) Konflikt je rešen, Skobec se je oddehnal. Drugi del povesti je samo nadaljevanje zgodbe, ki je odložila breme ideje, in sedaj lahkotno hiti h koncu. Sedaj pisatelj nima ničesar več »rešiti«, marveč povest le zakroži. Prvotni nagibi, ki so Skobca prisilili, da je nesrečni družini z denarjem in zavzemanjem zanjo odplačeval dolg krivde, so nekako prešli, kakor po nesrečno-srečnem naključju, v ljubeznivo skrb in prizadevanje »strice« — dobrotnika, da oba nečakova otroka, Franceta in Metko, še lepo preskrbi, preden gre počivati s prijetno zavestjo, da je svoj načrt dovršil... Tu pa je storil pisatelj napako, na katero opozarja tudi g. urednik, ko pravi: Zato bravca smrt dobrega Skobca tako iznenadi in tudi smrt nečakova v ječi je nepričakovana. Kar na lepem postane namreč Skobec žrtev prepira s pokvarjenim Francetom, ki starega moža po nesreči zadene s palico na sence. Oba, Skobec in Francet, kar nenadoma in skoraj neopazno izgineata iz poteka povesti: Skobca pokopljejo, Francet umre v ječi. Kako je ta poteza iz celotne zamisli povesti povsem neutemeljena, se vidi že iz tega, da njuna smrt ne zapusti nobene sledi, da postaneata naenkrat pozabljena in nepo-

trebna, da dogodek, ki bi moral biti usoden, če bi bil utemeljen, ne zaobrne poteka in ne ustavi konca, kakršen je in mora pri Deteli biti: vesel in veder... »Metka pa se je smejala in še bolj se je smejal Peter.« (Str. 82.)

Tak je Detela in s takim moramo računati. Neumestno bi bilo od njega zahtevati nekaj, kar ni v namenih njegove umetnosti. Problem, ki izkiva pero Dostojevskega, je rešil racionalistično in nazorno-poučno, brez psihološke poglobitve in metafizike. Za junaka, v katerem se naj konflikt odigrava, je izbral duševno suhega in udobnega Skobca, ki niti zmožen ni, konflikt resnično in globoko doživeti, ga sploh prenesti in ga osebno-etično reševati. Pa to sem dejal, je Detelov način gledanja in presojanja življenja. Ne globok in bistven, pač pa ljubezniv in vedno živahen. Vzgojen iz poklica, vedno učeč in svetujoč. Vzgojenost te njegove povesti pa je njena idejnost, ki je sama na sebi umetniško neoporečna.

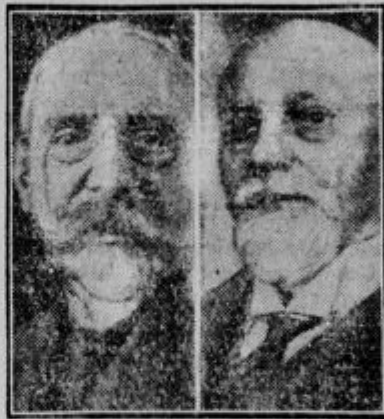
F. S. Finžgar je Detelo prav označil in presodil, ko je v pripombi napisal, da je bil svojemu narodu vse življenje učitelj, v šoli in v povesti...

(Dalje)

Dr. A. Dolinar, pevovodja »Ljubljane«, ki nastopi na današnjem časniškem koncertu v Unionu.

Narod v šestih knjigah. Svetovna zveza akademično izobraženih žena (International Federation of University Women) je v tekočem letu razpisala svojim članom sledečo nalogo: Vsako v zvezi vloženo društvo naj navede pet do šest knjig, iz katerih se da kultura in bistvena posebnost dotičnega naroda najbolje spoznati. Celotni uspeh te znanstvene akcije še ni objavljen, pač pa je znano za ne, katere narode, katere dela se smatrajo za narodno-kulturno najznačilnejša. Tu so predvsem Združene države Severne Amerike, ki navajajo sledeča dela: »Izbrani literarni in politični spisi in poslanice Woodrowa Wilsona; C. Sandburgovo delo o Abrahamu Lincolnu; Hawthornejev »Scarlet Letter« in »Twelve Years in Hull-Street« Jane Addams. — Nemške akademikarke so imenoval naslednja dela: Jožef Nadlerjevo Literarno zgodovino nemških plemen in dežela; G. Deliojevo Zgodovino nemške umetnosti; H. I. Moserjevo Zgodovino nemške glasbe; Al. Richlov Uvod v sodobno filozofijo; W. Stählinovo delo: »Vročica in blagor mladinskega gibanja in G. Götschevo delo o istem predmetu: Iz življenja in mišljenja mladinskega zbora; za žensko gibanje Helene Lange »Lebenserinnerungen« in Marianne Weber Zenska vprašanja in ženske misli. — Avstrija je navedla: Österreichische Bühnerei; Danska: Pontopidom, Jakobsen in Georg Brandes; Francija navedla med drugim dva romana in pesmi komtese de Noailles: Le coeur innombrable. Italija imenuje Pirandello, Marg erite Sarfatti »Dusec in Nittijev delo: Evropa brez miru. Poljskine so postavile na prvo mesto Revmontove »Poljske kmetec. Norveška navaja na delu Knuta Hamsuna in Björnsona, Španija Miguela de Unamuno.

Noblova mirovna nagrada za l. 1927. M. Ferdinand Buisson (na levi) in nemški profesor Quiddé, kandidata Noblove nagrade.

»Kalendar Sreč Jezusovega« za leto 1928. obaja srebrni jubilej — petindvajsetletnico. Vsebinska: Pred 25 leti (Ivan B. ša); 25 let našega kalendara; Naročnikom kal. S. Jezusovega (J. Klekl); Hvaljeno naj bo S. J. v Oltarstvu; Tuberkuloza, jetika (Dr. Fr. Klar); Bog živi Hrva (narodna); Od Markofice (narodna); Sošara bi vzela (narodna); Roža med trnjem (priredil St. V.); Lisica je pa snehica (prekmurska narodna); Stare navade in šatirnege (coprnije); Negda v starih časaj... (narodna); Mi zidamo Bogi na čas (akad. Fr. B.); Gda je odpadla listje. (M. Mihajlovič Fufsov); Spavaj nama, Katica... (narodna); Prekusnice (šale); † Al. Kihar, župnik pri Nedeli (J. Klekl); Gimnazija v M. Soboti (Janko Sever); Kaj se je zgodilo? (J. Klekl, ml.); Naše gospodarstvo (Ig. Baša); Živinsko drobno senje (sejmi) v Slov. Krajin; Stalna tabla, kda nam živina skoti (povrže)... Petindvajseti letnik najstarejšega in največjega prekm. koledarja je izšel v praznični obleki, kar kaže že simbolična naslovna stran. Vsebinska je pestra.

Poplava v ribniškem okraju na Dolenjskem, povzročena po kopnenju snega in naliivu, ki je bil zlasti močan v noči od torka na sredo 23. t. m.

Sport

NEMSKA LAHKA ATLETIKA V PRETEKLI SEZIJL

V preteklem letu je nemška lahka atletika izredno napredovala ne samo glede posameznih rezultatov, temveč se skoraj bolj glede povprečnosti. Priobčajo seznam desetih najboljših v vsaki disciplini. Deloma ga priobčimo tudi mi:

100 m: Houben 10.4, Schüller 10.4, Wichmann, Körnig, Salz, Courts in Wöllner po 10.6 itd.; povprečnost desetih najboljših 10.58 (lani 10.73).
200 m: Körnig in Schüller 21.4, Houben 21.5, Schläpge 21.6, Malitz in Rappart 21.7 itd.; povprečnost 21.72 (lani 21.77).
400 m: Büchner 48.2, Neumann 48.4, Stortz, dr. Peltzer in Schaurig po 48.8 itd.; povprečnost 48.93 (lani 49.93, torej izreden napredek).
800 m: Engelhardt 1 : 52.6, dr. Peltzer 1 : 53.6, Böcher 1 : 54.7, Jakobs 1 : 55.6, Müller 1 : 55.8 itd.; povprečnost 1 : 55.69 (lani 1 : 56.86).
1500 m: Böcher 3 : 56.6, dr. Peltzer 3 : 57.0, Walpert 4 : 01.6 itd. Povprečnost 4 : 02.11 (lani 4 : 04.28).

5000 m: Kohn 15 : 03, Petri 15 : 04.9, Bol'tze 15 : 15, Dieckmann 15 : 17.2, Hansen 15 : 18.6 itd.; povprečnost 15 : 20.6 (lani 15 : 33.8).

10.000 m: Petri 32 : 03.8, Schneider 32 : 32.9, Brauch 32 : 35.9 itd.; povprečnost 33 : 01.7 (lani 33 : 38.2).

Maratonski tek: Hörger 2 : 51 : 06.8, Wanderer 2 : 58 : 30 itd.; povprečnost 3 : 07 : 28 (lani 2 : 55 : 13.6, torej nazadovanje).
110 m lese: Troßbach 15.0, Steinhardt 15.1, Wichmann 15.4, Gerner in Welscher 15.6 itd.; povprečnost 15.59 (lani 15.88).

400 m lese: dr. Peltzer 54.1, Gerner 55.1, Neumann 56.8 itd.; povprečnost 57.54 (lani 58.09).
Skok na daljavo: Dobermann 7.53 m, Meier 7.37 m, Köchermann 7.33, Hoffmann 7.225, Schuhmacher 7.09 itd.; povprečnost prvih desetih 7.1365 (lani 7.0975).

Skok v višino: Köpke 1.90 m, Betz 1.88, Kuhn 1.87, Eicke 1.87, Rosenthal 1.87, Shorczinsky 1.867 itd.; povprečnost 1.86 1/2 (lani 1.83 1/2).

Skok ob palici: Reeg 3.76 m, Klatt 3.70, Werkmeister 3.70 itd.; povprečnost 3.631 (lani 3.55).

Kopje: Schlokat 64.60 m, Molles 59.73, Hoffmeister 59.38 itd.; povprečnost 58.72 (lani 57.18).

Diskos: Hofmeister 47.04 m, Hänchen 44.67, Paulus 44.38, Schaufelle 43.63 m itd.; povprečnost 43.04 (lani 41.47 m, zelo velik napredek, Hoffmeister met diska je obenem najboljši met lanskega leta sploh).

Krogla: Brechenmacher 14.72 m, Söllinger 14.66 m, Kultzer 14.62, Schröder 14.48, Hirschfeld 14.47, Schaufelle 14.36 itd.; povprečnost 14.31 m (lani 13.81 m).

Kladivo: Mang 42.80 m, Wenninger 39.715, Furtwengler 39.39 itd.; povprečnost 36.47 (za lansko leto niso sestavili seznama; v tej disciplini so Nemci bolj slabi).

Desetboj: Weiß 701 točka (po nemškem načinu štetja), Wegener 625 itd.; povprečnost 582 točk (lani 580 točk).

Razen par disciplin je nemška lahka atletika na prav visoki stopnji. Če si gledal njene uspehe pred par leti, se napredku ne moreš dosti načuditi. Amerikanci računajo, da bodo Nemci poleg Fincev in Skandinavcev njih najresnejši tekmeči na olimpiadi. Največ upanja na olimpijske uspehe imajo Nemci v tekih na kratke in srednje razdalje, drugod se jim ne bo tako dobro godilo.

BOKS V ITALIJI

Tuji sportniki ima v Italiji težko stališče, občinstvo je navadno kaj malo objektivno. Zadnji dogodek v Bologni, ko so izžvižgali domače moštvo in so Avstrijci po ramah nosili, nas ne sme premotiti. Pisali smo, da sta nedavno boksalca v Milanu italijanski prvak Bertazzolo in znani Avstrijec Cook ter da je bila borba »neodločena«. Berlinska »Germania« pristavlja: »Man braucht kein genauer Kenner des italienischen Boxbetriebes zu sein, um zu wissen, daß Cook in jedem andern Lande Punksieger gewesen wäre.« Se celo Gazzetta dello Sport vidi, da nekaj ni bilo prav. Naslov njenega članka o borbi se glasi: Cook je obvladal Bertazzola in sodniki so izjavili, da je boj neodločen. Ves čas boja je bil Cook v bolšem oziru visoko nad Bertazzolom, čeprav je moral paziti na močne Bertazzolove udarce.

IN ZOPET 789.6 cm.

Toliko smo pisali o Hubbardovem skoku na daljavo 7.98 m ter da je to nov izreden svetovni rekord. Sedaj pa beremo v Cincinnati zborujoči letni kongres Ameriške atletske zveze ni priznal kot rekord Hubbardovega skoka na daljavo 7.98 cm, ker se je pri merjenju ugotovilo, da je bilo odskočišče za 1 col višje kot zemlja ob koncu skoka. 1 col je 2.54 cm. Pač pa je zveza priznala 4×200 metrski tek univerze Southern California. Torej velja kot svetovni rekord v skoku na daljavo zopet Hubbardov prejšnji skok 789.6 cm.

Wendlovi spomini na Pašiča.

V letošnjem jubilejnim »Letopisu« Matice Srpske priobčuje Hermann Wendel svoje spomine na pok. Nikolo Pašiča. Govoril je Wendel s Pašičem dvakrat: Prvič začasa zadnje balkanske vojne, ko sta bila istočasno sprejeta pri Pašiču Wendel in Lev Trockij, ki je bil tedaj poročevalec nekega kijevskega lista. Tedaj je Pašič rekel: »Če se bodo druge države vmešavale v našo stvar na Balkanu, bomo imeli, tako se bojim, svetovno vojno.« — Drugič je bil Wendel pri Pašiču l. 1921. Tedaj sta govorila samo o srbskem socialistu Svetozarju Markoviću. Ker se je bil Pašič nekoč izjavil o Svetozarju Watsonu: »Ovaj, znaš, Sveton Watson je avstrijski čovek.« — pravi Wendel, da bi za svoj živ dan rad vedel, kaj je neki Pašič mislil o njem.

Izboren spomin.

Marsikdo dandanes toži, da bi že še šlo, ako bi ga spomin ne zapuščal. Toda temu so mnogi sami krivi, ker si spomina ne urijo in ne bistrijo. Le skušajmo, da bo spomin »zaposlen«, pa bomo kmalu opazili, da nam gre v tem oziru na bolje. Izvrsten spomin imajo n. pr. šahisti, svetovni mojstri. Kakor znano, igrajo z več nasprotniki ob istem času. Tudi dober kvartalec mora imeti dober spomin.

Znane pa so osebe, ki imajo prirojen dober spomin, a to so le izjeme. V angleškem kraju Streatham je živel cerkvenik, ki je znal vse znane pesnitve na pamet. Ko je bil 77 let star, je nekoč recitiral 24 ur skupaj.

Pred par leti je umrl v Hunsletu delavec Parker, ki je znal na pamet »Macbetha«, »Othella« in »Hamleta«.

Ti slučajni pa seveda nimajo praktičnega pomena; blagajnik, knjigovodja ali ravnatelj, kateri se spominja vsake transakcije, ki se je izvršila pred petimi, ali več leti, take ljudi zelo iščejo in dobro plačajo, kajli s takim spominom je mnogo časa prihranjenega, ker ni potreba prelistati celih gora knjig. In posebno pri Angležih je eno prvih pravil »time is money«, čas je denar.

Tudi v politiki je dober spomin velikega pomena in mnogo najboljših državnikov ima izvrsten spomin. Lord Randolph Churchill je n. pr. celo oglasno stran časopisa povedal na pamet, samo da jo je enkrat prečital. Veliki državnik Disraeli je imel tako dober spomin, da je ob neki priliki recitiral prvo knjigo Homerja, in sicer od konca profi začetku.

Kdor ne more spati, naj posnema evropskega učenjaka dr. Döllingerja. Kadar namreč ni mogel zaspati, je pa prišel deklamirati iz Odiseje, in sicer v starosti 87 let.

Nebeška mana.

Nemška profesorja dr. Fritz Bodenheimer in dr. Oskar Theodor sta se podala julija t. l. na čelu velike karavane na Sinajski polotok, da rešita uganko nebeške mane, ki je padala iz nebes izraelcem v puščavi. Do zdaj se je mislilo, da je mana sok tamarinda, nekega jako razširjenega tropskega drevesa. Ekspedicija je več mesecev proučevala to rastlino in je ugotovila splošno obstojčo zmoto. Arabci rabijo do sedaj izraz »nebeška mana«, toda z njim označijo izpuščaj neke vrste žuželk, ki gloda tamarindov les. Ta gosta in sladka tekočina je kristalno čista, brezbarvna in kaplja kakor sirup. Žuželke sprožijo kapljice druga za drugo, te padejo na tla, se posušijo in dobijo obliko belih zrn različne velikosti. Ta zrna so najbolj podobna rižu in so jako redilna. Arabci naberejo dnevno pod velikim tamarindom do poldrugega kg mane. Letina je odvisna od zimskega dežja. Če je dosti vode, se žuželke hitro pomnožijo in količina mane naraste. — Nemci so ponudili svoje zaključke v pretres pariškim kolegom v Jardin des Plantes, in tudi ti pravijo, da ima nova razlaga izvora nebeške mane največ izgledov za znanstveno priznanje. Proglas komunistične opozicije v Rusiji.

Vatikanska zvezdarna.

Njen začetek je bil stolp, katerega je zgradil t. 1582. papež Gregor XIII., koledarski reformator »v svrhu opazovanja nebesnih čudesa«. Stolp je krasil vzhodno krilo vatikanske palače. L. 1705. ga je porušil potres. L. 1787. je dobila stara zvezdarna nove daljnogleda. Prišli so tudi z vremenskimi opazovanji. Toda ti viharini časi niso bili naklonjeni študiju. Pod Napoleonom je moral preživeti Vatikan hude udarce. Zvezdarno so zatvorili vsled pomanjkanja sredstev. Šele mnogo pozneje, l. 1888., je dobil Leo XIII. ob svojem jubileju v dar vse astronomske instrumente. Od tega zača posluje vatikanska zvezdarna redno. Zdaj je dobila svoj kos neba za opazovanje, štetje in fotografiranje, da sodeluje pri izdelovanju novega velikega zvezdnega atlanta. Na tem delu je vdeleženih 180 zvezdarn celega sveta.

Nova kardinalska pa'lača.

Sv. oče Pij XI. je odobril načrte za zgradbo posebne palače, kjer bo zboroval konklave. Do sedaj so se vršile volitve vedno v Sikstinski kapeli. Za člane konklava so se vsakikrat morale zgraditi začasne celice. Tesarji so razkosali v to svrhu z lesenimi pregradami zgodovinske vatikanske dvorane, Nova palača, ki bo stala prav blizu Vatikana, je proračunana na 50 milijonov lir. Imela bo 70 kardinalskih stanovanj in 50 malih sob za služabništvo. Glasovanje se bo vršilo v velikih dvorani. Galerija prvega nadstropja bo okrašena s primernimi zgodovinskimi slikami, katere bodo v to svrhu odstopile različne zbirke oziroma muzeji.

Zakulisne „gol'ufije“.

Neki zelo popularen angleški gledališki ravnatelj objavlja v nekem listu svoje spomine iz svoje dolgoletnega delovanja na raznih odrih. Med drugim opisuje tudi, kako si je moral ob raznih prilikah pomagati z raznimi »gol'ufijami«, ako je hotel podati igro kolikor mogoče realistično.

Nekoč je bilo treba v sceni na odru evreli kos kruha. Kako to narediti, da ne bo nevarnosti »ogujenj«? Domislil si je: Vsak večer je dotični igralec čepel pred navideznim ognjem ter na vilicah vrtel kruh, ki je tudi v resnici postajal vedno bolj rjav. Kako je to napravil? Kako je to napravil? Čisto enostavno. Za »ogujenje« je bil skrit pomagáč, ki je ves čas polagoma brizgal rjavo tekočino na kruh ter ga na ta način rumenil. Šaljivec pa tudi po angleških gledaliških ne manjka; nekega večera je neki šaljivec pred predstavo izmaknil steklenico s tekočino, izlil ter nadomestil z drugačno, nato pa zopet postavil na prejšnje mesto. Posledica je bila, da je oni večer kruh postajal vedno bolj zelen v veliko zabavo občinstva in strašno jezo ravnatelja. Kdo je bil oni šaljivec, pa ni mogel nikoli dognati.

Čudno je to, da »gol'ufije« dostikrat boljše učinkujejo kot pa pristni predmeti. Nekoč je hotel spraviti na oder pravo antično pohištvo, med katerim je bila tudi zelo lepa kredenca, vredna več sto funtov. Tudi v časopisu je objavil, da bo na odru pristno pohištvo, a le malo jih je bilo, ki so mu to verjeli in brez števila zabavljanj je moral sliškati, češ, da je hotel s tem gledališko publiko prevariti. In ni bilo preje miru, dokler ni pravo pohištvo zamenjal s pocarvanim platnom, ki je bilo razpeto na lesenih okvirjih. Sedaj je vse verjelo, da je pohištvo pristno.

V nekem slučaju, ko dvi igralce na odru v rokah krč, je ravnatelj dobil živo krč, ki pa seveda ni bila nevarna, tako da bi bila vsa prireditev bolj realistična. Toda dogodilo se je nekaj neverjetnega — publika namreč ni verjela, da je to živa krč, pač pa je dobro pogoden nadomestek. Ker zasmehovanja tudi drugi večer ni bilo konec, je živo krčo nadomestil z narčeno, nakar je nastalo zadovoljstvo med gledalstvom. Ravno tako ni moglo publike nekega gledališča prepričati peteljanje konjskih konit živega konja, katerega so postavili za kulise. Ko pa so nekateri onomašali z rokami, je pa vse verjelo, da je res pristo.

Kadar je treba na oder postaviti cvetlice, so to skoro vedno le umetne in nekateri ravnatelji sploh ne dopuste svežih cvetlic na oder. Kaj lahko pade na tla del cvetlice in igralcu spodrsne. Posebno je važno, ako se na odru vrši ples. Nekateri igralci imajo svoje predhodke ter nevarno nadomestilo v igri, kajti znano je, da nikdar ne dobiš toliko praznovrevec kot med gledališkimi igralci. Neki igralec, ki je nastopil v Ibsenovi »Peer Gyntu«, mora v eni izmed scen rezati čebulo. Ravnatelj je pripravil čebulo iz platna v zložljivih koscih. Toda igralec je »čebulo« nadomestil s pravo, kar je imelo za posledico, da je postal solzan in je precej časa poteklo, preden je mogel nadaljevati z igro, v veliko veselje galerije, kajti tudi v Londonu ne manjka na galerijah spakovalcev.

O samorešitvi.

Pilot Caranza pripoveduje: Ko sem plul nad puščavo, se mi je naenkrat vnelo desno krilo letala. Prva misel je bila, pristati na zemljo, toda že v naslednjem trenutku sem spoznal, da bi bila gotova smrt za me in za letalo, kajti kje dobiti v puščavi vode, ali človeških bivaljš. Opazil sem na vzhodu črn oblak in v trenutku sem letalo obrnil v ono smer. Kakor sem upal, da je to deževni oblak, tako se je tudi v resnici izkazalo, kajti par trenutkov nato sem že bil v naliivu, ki je pogasil goreči del letala ter sem bil tako rešen.

Pred kratkim je strojevodja Baker vodil vlak iz Eastbouna v London. Opazil je, da na prednjem delu stroja nekaj ni v redu, tako da je moral takoj tja, da je popravil. Ne da bi vlak ustavil. Ko se je vrnil na svoje mesto, je naenkrat zgubil ravnotežje in vedel je, da je po niem, ako pade na progo. Imel je toliko prisotnosti duha, da se je z vso močjo pognal ter priletel v neko mlako. Kurjač je nato vlak ustavil in strojevodja je zopet stopil na svoje mesto. Bil je brez kake resne poškodbe.

Petindva'setletnica bencina.

Bilo je septembra meseca leta 1902., ko je na Angleško prispel prvi tank bencina. Ta nenavadni tovor je prišel iz Vzhodne Indije ter je plul okoli Afrike, kajti pred 25 leti ni bilo dovoljeno s takim tovorom skozi Sueški prekop. Za angleško industrijo je bil to ogromen korak naprej, kajti do takrat je bilo mogoče bencin dobiti samo v steklenicah pri drogistih in sličnih trgovcih. Kdor je imel avto ter si mogel samavriti bencina za vožnjo 20 ali 30 milj, tega so nabavili že za srečnega. A gotovo ni nikdo sanjal, da se bo bencin v toliki meri potreboval, kajti že takoj v prihodnjem letu so ga na Angleško uvozili 33.000 ton, a leta 1918. pa že 644.000 ton. Osnova leto so Angleži porabili vsega vkup nič manj kot 2.063.288 ton bencina.

Mnogo let je preteklo, ko petrolejske družbe niso vedele kam s petrolejem, kajti kakor znano, je bencin produkt petroleja. Dokler ni bilo avtomobila, ni bilo prave uporabe za petrolej in stotisoče ton dobrega petroleja so spustili v notranjost Sumatre ter tam zažgali. Ko se je udomačil avtomobil, je postal bencin oziroma petrolej na mah »tekoče zlato«. Danes je 1000 morskih vozil s tem zaposlenih, da dovažajo Angležem bencin in vrednost istega v lanskem letu je bila 22 milijonov funtov ali ravno pet milijard dinarjev.

Petrolej je bil znan že stoletja, vendar pa takratni človek ni znal uporabiti njega vrednosti, saj še pred 80 leti niso poznali drugega olja kot ribjega. Sredi preteklega stoletja pa je James

Young iz Manchesterja patentiral svojo iznajdbo pridobivanja olja iz premoga in dve leti pozneje je dr. Gessner patentiral svoj »kerosene«, kakor je nazval petrolej za razsvetljavo. Industrija z ribjim oljem je bila s tem tako rekoč uničena. Prvi petrolejski vrelce pa je odkupil polkovnik Drake v Titusville v Pennsilvaniji šele leta 1859. Ze decembra meseca leta 1858. je prišel v Pennsilvanijo, kjer je domneval, da se mora nahajati petrolej. Vrtal je več mesecev, imel je le nezadostna sredstva in ko je bil v globočini 69 čevljev, je obupal. Družabniki so ga zapustili, lastnega denarja ni imel in ostal je z enim samim delavcem. Tudi ta delavec je pustil delo in v soboto popoldne je odšel v mesto v gostilno, kjer se je v družbi norčeval iz prismojenega polkovnika, kateri boče iz zemlje dobiti petrolej. Dne 28. avgusta leta 1859. zjutraj je šel polkovnik še enkrat pogledat, kako je z rovom, a jama je bila polna črne tekočine. Ko jo je poskusil, je našel, da je pravi petrolej. Novica se je bliskovito razširila in oni delavec, kateri se je še prejšnji dan norčeval, je natočil prve tri sode te dragocene tekočine, ki je bila vzeta iz naročja matere zemlje. Tako je polkovnik Drake postal pionir današnji ogromni petrolejski industriji po celem svetu.

Seziška razprodaja
damskih klobukov
20% popusta
Berko Ljubljana Dunajska c. 5

Za pol šilinga.

Ni ga bolj skupušnega naroda na svetu kot so Škotje. Pred enim letom je prišel neki Škot v London ter na ulici kupil od dečka časopis. Ko je plačeval, mu je padlo pol šilinga, t. j. šest penijev, na tla in vse iskanje je bilo zaman. Končno je Škot privlekel en peni ter plačal časopis. Nato pa je stopil k policaju ter mu povedal, kaj je zgubil, a tudi temu se ni posrečilo, da bi bil denar našel. Končno je Škot policaju izročil svoj naslov ter ga prosil, da mu pošlje denar, ako bi se pozneje našel. Čez leto dni pa je dotični Škot zopet prispel v London in na onem mestu je stal isti policaj kot pred letom. Na kraju, kjer mu je takrat novce zdrknil na tla, pa so sedaj delavci kopali temelj za velikansko bančno poslopje. Stopil je k policaju ter mu dejal: »Prav lepa hvala, ampak toliko truda bi pa vendar ne bilo treba.« — Mislil je namreč, da vsa ona armada delavcev išče njegovega pol šilinga.

Nenavadne železniške nesreče

Ako vlak skoči s tira, je to skoro vedno velika nezgoda, še večja pa je in groznejša, ako dva vlaka trčita skupaj. Toda tudi druge nezgode so, ki se lahko pripete pri vožnji z vlakom. Tako je pred kratkim nekemu strojevodji priletel med vožnjo vrabec v obraz ter zadel v oko, tako da je strojevodja nanj oslepel. V nekem drugem slučaju pa je bil hrošč, ki je strojevodjo oslepil. Tragičen je bil dogodek na angleški železnici blizu Manchesterja, ko je železen drog priletel skozi okno kupeja ter edinemu potniku, ki je tam sedel, preluknjal glavo. Ko so stvar preiskali, so našli, da je drog odletel od stroja, niso pa mogli dognati, kako se je to moglo zgoditi.

Na kaj nenavaden način je bil usmrčen načelnik neke male postaje na Angleškem. Delavci, ki so popravljali progo, so stopili v stran, ker se je bližal vlak. Neki brezbriznež pa je pustil na tiru lopato in ko je ekspres privozil, je zadel ob lopato, ki je priletela s tako silo v načelnika, da ga je na mestu ubila.

Na neki postaji v južni Angliji sta stali mati in hči ter čakali na vlak. Od nasprotne strani se je približal brzovozni tovorni vlak, ki se na oni postaji ni ustavil. V tem trenutku je neki možki padel na tir, po katerem je vozil vlak. Brez pomisleka se je hči vrgla na tir, da bi možkega rešila smrti, a ko je mati videla, da preti hčeri nevarnost, je tudi ona skočila na tir, da reši oba. V tem pa je vlak že vozil preko vseh treh, ki so ležali na tleh sredi tira. Srce je zastalo vsem, ki so bili priča temu groznemu prizoru, a ko je zadnji vagon peljal preko nesrečnikov, sta se mati in hči dvignili nepeškodovani, mrtev pa je bil možki in po izjavi onih dveh, bi se tudi njemu ne bilo nič pripetilo, ako bi ne bil dvignil glave, ko je vlak vozil čezenj. Obe ženski sta bili odlikovani za svoje junaštvo.

— Včeraj si šla mimo mene, kot bi se sploh ne poznala. Niti enega pogleda nisem bil deležen.
— Ja, dragi moj, ali ti ni znano, da ljubezen napravi človeka slepega? ...

Ako hočete napraviti obdarovaneem veselje za
Miklavža
kupite „Ideal-čevlje“
v Kolodvorski ulici 28, nasproti Ljubljanskega dvora

Nebo v decembru.

Solnce. Delni solnčni mrk, za naše kraje neviden, bo dne 24. t. m. Pričetek mrka ob 3.10 in konec ob 6.49 zjutraj. Viden bo v južnih polarnih krajih. Pri mrku bo zakrite nekoliko več kot polovica solnčne plosče.

Pričetek zime. Dne 22. t. m. se prične ob 21.18 astronomska zima. Ta dan doseže solnce najnižjo lego nad obzorom. Isti dan je najkrajši dan in najdaljša noč; dan traja ta dan 8 ur in 11 minut. **Luna.** Popolni lunin mrk bomo lahko opazovali dne 8. t. m. popoldne. Viden bo t. v Evropi, Aziji, Afriki in severnem delu Severne Amerike, torej malone v vseh onih krajih, ki ne bodo deležni delnega solnčnega mrka.

Pričetek mrka bo ob 16.52, ko vstopi luna v jedrno senco. Vsa postane osenčena ob 17.55, ko imamo pričetek popolnega luninega mrka.

V popolnem mrku se nahaja luna do 19.15, torej eno uro in 20 minut. Iz jedrne sence izstopi luna ob 20.18 in uro za tem pa stopi še iz polsence.

Lunin mrk se more pripetiti le, ako stojita solnce in luna z ozirom na zemljo na nasprotnih straneh in luna z ozirom na zemljo ravnine ekliptike, v kateri se vrši navidezno gibanje solca. Kadar je pa luna nasproti solca, je polna luna ali ščip. To lunino fazo imamo 8. t. m. ob 18.32.

Nekoliko pomena je tudi, ali je luna v bližini zemlje ali ne. Luna ne obhodi svoje poti okoli zemlje v krogu nego v elipsi. Razlika med največjo in najmanjšo razdaljo lune od zemlje znaša v tem mesecu 47.000 km. Dne 8. t. m. je luna blizu svoje najmanjše razdalje od zemlje. To razdaljo doseže luna 7. t. m. ob 2. znaša pa 361.150 km. Kadar je luna bližje zemlje, pride v bolj široko jedrno senco, v nasprotnem slučaju preteče nekoliko ožjo senco. Seveda ne gre vedno luna skozi sredino zemljine sence. V našem slučaju gre luna skozi spodnji del senčnega kroga. Tega se pri mrku ne vidi, ampak ga astronomi izračunajo.

Dne 8. t. m. vzide luna na severovzhodu ob 15.58, torej bomo lahko opazovali ves potek mrka. **Planeti.** Od planetov, ki jih ne moremo opazovati s prostim očesom, se nahaja samo Jupiter na večernem nebu, vsi ostali pa so deloma nevidni oziroma na jutranjem nebu.

Merkur. Ta planet je viden v začetku meseca na jutranjem nebu in je zelo svetla zvezda.

Venera je Danica. Vzhaja štiri ure pred solncem in je izredno svetla zvezda. Njena osvetljenost ploskev znaša dve tretjini njenega površja.

Mars je neviden. Vzhaja uro pred solncem.

Jupiter, edini večerni planet, je viden prve polovice noči.

Saturn se nahaja v bližini Marsa in je tudi neviden.

Izvirne
francoske
pastilje

„VALDA“

proti nahodu, kašlu in katarju
prodajajo vse lekarne in drogerije.

Smešnice

»Toda nocoj pa ni bilo miru pred našo mačko, vso noč se je drla.«

»Da, odkar je kanarčka požrla, misli, da zna peti.«

»Tako, vi hočete torej mojo hčer poročiti? Ali pa boste v stanu vzdrževati družino?«

»Gotovo da bom.«

»Ne, ne, le dobro premislite, nas je namreč sedem.«

Ona: »Le pogledj tvojega Finetlja, kako mirno leži poleg glasovirja, kadar igran in vendar pravijo, da psi ne prenese glasbe.«

On: »Mogoče pa Finetelj tvoje igranje smatra za kaj drugega?«

Veletrgovec z oljem je imel nujen opravek in v pisarni je pustil postrežnico samo. Pokazal ji je telefon ter naročil: »Kadar boste slišali zvonce peti, pojdite k aparatu, vzemite slušalo v roke in zakličite: »Halo, kdo tam?« ter čakajte na odgovor.

Pol ure pozneje je zvonec pel in postrežnica je tako napravila kot ji je bilo naročeno. »Tukaj Gornik, Dobrava. Prejel sem večjo količino olja, katerega vam pošljem. Pripravite vse potrebno, da ga sprejmete.« In tu je zvonec zapel, konec je bilo pogovora.

V tem pa je veletrgovec že prihajal po stopnicah in ko je vstopil v pisarno, je videl, kako postrežnica drži škafo pod telefonskim aparatom. »Kaj pa vendar počenjate?« je jo ogovoril prestrašena. »I kaj, neki Gornik je rekel tu po temle ljaku, da pošlje večjo količino olja ter da bodimo pripravljeni za sprejem. Zato čakam tu s škaфом, kdaj bo pričelo teči.«

Sodnik: »Ali imate kako pričo?«

»Da, dve; moji dve oči.«

Ne baš lepa letoviščarka: »Vi, gospod gostilničar, ponoči so me stenice grizle. Kaj pravite vi k temu?«

»Da imajo jako slab okus.«

Neka služkinja je prišla v posredovalnico za službe, da bi ji odkazali kako službeno mesto. Toda več dni je zaman hodila povpraševati, nič primernega ni bilo dobiti. Nekega jutra ji reče posredovalka: »Ne vem, če bo kaj. Sedaj ni takih služb na razpolago. Toda, ali bi ne hoteli iti v Avstralijo, tam potrebujejo mnogo takih deklet kot ste vi.« »Bi že šla, toda, ko pa nimam bicikla.«

»Stari oče, ali vas smem nekaj vprašati?«

»Kaj pa takega?« »Ali se vi z britvijo češete?«

Meika v letovišču (drugi dan) »Mama, ampak razgled se je od včeraj zelo spremenil.«

»Kako to?« »I no, včeraj je bila na nebu lepa mavrica, danes je pa ni več.«

Gospodarstvo

Poslovanje zadrug - članic Zadrugne zveze v Ljubljani I. 1925

»Narodni gospodar« št. 11 prinaša v prilogi statističen pregled poslovanja zadrug — članic Zadrugne zveze v letu 1925. Ti zanimivi podatki nam pričajo o uspešnem razvoju našega zadrugništva v letu 1925. Žalibog nimamo pregleda o poslovanju tudi drugih zadrug; tako statistiko dela le še Zveza slovenskih zadrug. Priporočali pa bi, da tudi Zadrugna zveza v Celju izdela tako statistiko.

Število vseh članic Zadrugne zveze je znašalo (druga številka so zadruge, ki so poslane računске zaključke):

1922	505	437
1923	508	449
1924	502	472
1925	500	464

Zadruge, ki so poročale, so imele članov: vse samo hran. in pos.

1922	97.899	?
1923	117.447	49.549
1924	119.418	47.471
1925	111.867	45.808

Povprečno odpade na: 1 hranilnico in posojilnico 237 (l. 1924. 256) članov, na nabavno in prodajno zadrugo 491 (469), na mlekarstvo 168 (143), na živinorejsko 52 (39), na zadrugo električno 50 (57), na stavbino 67 (54), na obrtno 123 (106), na kmetijsko strojno 69 (62), na eno ostalo zadrugo 74 (79) članov.

Promet vseh zadrug je znašal (v mil. Din):

	vse	kred.	ost.
1921	621.7		
1922	1081.8	735.5	328.3
1923	1073.1	1208.6	764.5
1924	2135.6	1366.3	769.3
1925	3152.1	1710.3	1441.8

Promet se je torej od 1924. na 1925. povečal za 50%; pri hranilnicah in posojilnicah se je povečal za 25%, pri ostalih zadrugah pa za 87%. Iz tega se da sklepati, da se razvijajo kreditne zadruge normalno, ostale pa se začinjajo razvijati hitreje in da vedno bolj pridobivajo na terenu.

Iz bilanc je nadalje posneti sledeče postavke (v mil. Din):

	Deleži	rezerve	č. dob.
1921	1.44	1.9	2.8
1922	1.76	2.7	1.4
1923	2.2	4.1	2.1
1924	3.0	6.2	3.04
1925	3.3	8.8	3.7

Razmerje med deleži in rezervami se je zelo izpremenilo v korist rezerv; dočim so bili v letu 1921. deleži z rezervami v razmerju 1 : 1.32, je bilo to razmerje leta 1925 1 : 2.7 ali z drugimi besedami: rezerve so bile leta 1921. le za tretjino (t. j. za 32%) večje, kakor deleži, leta 1925. pa so bile skoro trikrat večje kakor deleži (za 170% jih je bilo več kakor deležev). Skupno so razpolagale zadruge v letu 1925. z lastnimi kapitalijami v znesku 12.1 mil. Din napram 9.2 mil. Din v letu 1924.

Hranilne vloge in posojila so znašale (v milijonih Din):

1921	125.5	30.2
1922	176.15	66.5
1923	223.4	101.0
1924	316.15	134.6
1925	431.4	265.2

Posojila so od 1924. na 1925. narasla za 130.6 mil. Din (t. j. za 97%), hranilne vloge pa samo za 115.2 mil. Din (t. j. za 37%). Iz tega večjega narastanja posojil kakor hranilnih vlog moremo sklepati na poslabšanje gospodarskega položaja v l. 1925. Sicer so hranilne vloge narasle, vendar so se dana posojila skoro podvojila.

Upravni stroški, ki so se od l. 1922 do 1924. zmanjšali, so leta 1925. zopet narasli. Znašali so: pri hranilnicah in posojilnicah l. 1925. 2.50⁰⁰ prometa (l. 1924. le 2.02⁰⁰), pri nabavnih in prodajnih zadrugah 9.9 (7.4), pri mlekarstvih zadrugah 2.95 (2.06) in pri obrtnih zadrugah 1.75 (1.51⁰⁰). Obrestna mera kaže v letu 1925. tendenco k znižanju, ki se je v l. 1926. še nadaljevala. Znašala je:

	za vloge	za posojila
1922	4—5½%	5½—6½%
1923	5—6%	7—8%
1924	6—7%	7—8%
1925	5—7%	6—8%

Proračun dohodkov 1928-29.

Ta proračun izkazuje sledeče postavke:

1. **Neposredni davki** 1.573.424.300 Din napram 1.606.250.600 Din, odobrenim v letu 1927-28. Razdele se sledeče: davki na poslovni promet, invalidski, vojni, na plače drž. uradnikov, privatnih in samoupravnih uradnikov ter na ročno delavstvo skupaj 487 (428.6) mil. Din, doklade: 500% in 30% ter komorska doklada skupaj 505 (516.4) mil. Din skupaj 992 (945) mil. Din. Nadalje so posebni neposredni davki in doklade po pokrajinah: Srbija in Crna gora 197.830.500 (222 mil. 420.000), t. j. manj 11%, Bosna in Hercegovina 51.470.000 (67.185.000) Din, t. j. za 30% manj; Dalmacija 21.188.000 (21.963.000) Din, t. j. za 4% manj; Hrvatska in Slavonija 101.200.000 (116 mil. 710.000) Din, t. j. za 14% manj; Slovenija 77 mil. 405.800 (87.492.600) Din, t. j. za 13% manj; Vojvodina 132.330.000 (145.480.000) Din, t. j. za 10%

manj; skupaj posebni davki in doklade po pokrajinah 581.424.300 (661.250.000) Din, zaostanki so proračunjeni 100 (100) mil. Din v celoti državi.

2. **Posredni davki:** trošarina 813 (755.11) mil. Din, takse 1055.18 (1061.98) mil. Din, carine 1588.6 (1688.6) mil. Din; skupaj 3456.78 (3505.69) mil. Din.

3. **Monopoli:** višek dohodkov nad izdatki pri vseh monopolih 1.757.292.127 Din plus monopol na smodnik in dinamit 30 mil. Din.

4. **Državno gospodarstvo:** 449.378.433 Din.

5. **Razni dohodki:** 94.067.140 Din.

Vsi dohodki so proračunjeni na 7460 mil. 942.000 Din.

★

Trboveljska premogokopna družba. Na večerajšnjem 54. rednem običnem zboru Trboveljske premogokopne družbe se je predložila valorizirana bilanca v smislu zakona o valorizaciji z dne 7. avgusta 1926, glasom katerega so se bilančne vrednosti tako povečale, da znaša sedaj akcijski kapital družbe mesto dosedanjih 50.000.000 dinarjev, 200.000.000 dinarjev, razdeljen na 1.000.000 delnic po 200 Din nominalne. Obični zbor je sklenil izplačati dividendo v isti višini kot lanske leto t. j. 30 Din za delnico in se bo vršilo vnovčenje kupov od 1. decembra 1927 naprej na že znanih plačilnih mestih. Med letom izvršene kooptacije gospodov Adolfa Minha in Fernanda Grenarda v upravni svet je obični zbor potrdil. Po pravih izstopih člani gg. Claude Aulagnon, dr. Ivo Benkovič, Paul Chapuy, ing. Anton Klisar, Josip vitez Pogačnik, Rikard Skubec in Paul Vernet so bili ponovno in g. Rajmond Deltel na novo izvoljeni v upravni svet.

Iz poslovnega poročila posnemamo: Iz bilance Trboveljske premogokopne družbe je posneti, da je znašal bruto dobiček 100.34 milijona Din napram 95.3 milijona Din v letu 1925. Čisti dobiček je bil 38.32 napram 38.29 milijonov Din v letu 1925. Bilančna vsota je radi valorizacije narasla od 253.4 na 389 milijonov Din. Zaradi valorizacije je bil družbi na razpoložni znesek 142 milijonov, od katerega se je preneslo 100 mil. na račun kapitala, 35.5 za osnove rezerve za kritje val. izgub, 6.5 pa je bil vložen v posebni rezervni fond. Poleg tega se je 50 milijonov Din prepisalo iz računa »glavnične rezerve« na delniško glavnico, ki je tako dosegla znesek 200 milijonov Din. Ker obratuje družba na dnevni kopih že pod ugodnejšimi pogoji, je bilo omogočeno začeti z amortizacijo tega računa. Prvi obrok stroškov do konca 1926 za povečanje cemen, tarne je izkazan pod »Industrije« (povečanje ob 0.6 na 3.9 milijona Din). Davkov in raznih davčnin je plačala družba lani 37.85 (1925 37.56) milijona Din. Odpisi so se povečali od 1.26 na 6.48 milijona. V bilanci so se znižale zaloge od 38.1 na 33.9 milijona Din. Debitorji so padli od 140.8 na 138.4, kreditorji pa od 77.7 na 68.3 milijona Din. — Produkcija premoga je znašala 1.261.200 ton (1925 1.517.184 ton), oddaja pa 1.400.844 (1.518.550) ton. Cementarna je producirala (kakor smo že poročali) 17.970 (19.300) ton, apnenice pa 14.770 (8000) ton. Oddala je cementarno 17.300 (18.940) ton, apnenice pa 14.770 (8020) ton. V letu 1926. se niso pojavile večje težave pri oddaji, pač pa so cene radi trajne depresije na premogovnem trgu nepovoljne.

Državni dolgi. Izdatki za državne dolge so proračunjeni za l. 1928-29 na 868.281.103 Din napram 602.071.000 Din odobrenim za leto 1927-28. Anuitete za državne dolge znašajo 305.572.341 Din napram 288.127.268 Din za leto 1927-28. Za odplačilo dolga pri Narodni banki se predvideva 40 milijonov Din napram 41.519.233 Din za 1927-28. Ažija in drugi stroški za anuitete se zvišajo od 191.302.982 Din na 444.013.047 Din. od česar odpade na monopolno upravo 228 mil. 143.208 Din, na glavno državno blagajno pa 215.869.839 Din. Izredni izdatki za državne dolge znašajo 60.695.715 Din napram 61.121.577 Din za 1927-28.

Vinski sejm in razstavo. ki se vrši v Ivanikovih dne 7. decembra t. l., so prijavili številni vinogradniki ormoško-ljutomerskega vinarskega okoliša svoja vina — med temi mnogo najodličnejših producentov. Zahtevane cene so primerne blagu, tako, da bode vsakdo lahko svojo potrebo kril. Prireditelj traja le en dan. Za 50% popust na železnica je zaprosil.

Znižanje pristajniških pristojbin v Trstu. Kakor poročajo iz Trsta, je sklenil upravni svet tržaških skladišč znižati pristojbine za 10—2 %, da se omogoči konkurenca inozemskih pristajnic.

Prodajni sindikat avstrijskih kovinskih tvornic. Kakor poročajo iz Dunaja, bo uveljavljen s 1. decembrom nov prodajni sindikat avstrijskih kovinskih tvornic, h kateremu pripadajo: 5 tvornic pod vodstvom Bodenkreditanstalta, Mansfeld skupina ter Metallwerke Union A. G. Izven sindikata stojijo Bernsdorfer in Enzesfelder tvornice, ki pa bodo tudi v kratkem pristopile.

Borza

Dne 30. novembra 1927.

DENAR.

Privatna ponudba je bila tudi danes znatna in je Narodna banka intervenirala z manjšimi zneski v devizah: Curih, Dunaj in London. Promet je bil srednji. London se je v skladu z mednarodnim dvigom učvrstil za 5 par na 277.15.

Ljubljana. Berlin 13.565 den., Curih 10.94—10.97 (10.455), Dunaj 7.9975—8.0275 (8.0125), London 276.75—277.55 (277.15), Newyork 56.73—56.74, Praga 168.05—168.85 (168.45), Trst 307.75—309.75 (308.75).

Zagreb. Berlin 13.555—13.585, Curih 10.94—10.97, Dunaj 7.9975—8.0275, London 276.75—277.55, Newyork 56.64—56.84, Pariz 223—225, Praga 168.05—168.85, Trst 307.86—309.86.

Belgrad. Berlin 13.555—13.585, Budimpešta 9.957—9.985, Curih 10.94—10.97, Dunaj 7.9975—8.025, London 276.75—277.55, Newyork 56.64—56.84, Pariz 223—225, Praga 168.08—168.85, Trst 308.50—310.50.

Curih. Belgrad 9.1375, Berlin 123.86, Budimpešta 9.975, Bukarest 3.20, Dunaj 7.812, London 25.30, Newyork 518.50, Pariz 20.40, Praga 15.375, Trst 28.19, Sofija 3.76, Varšava 58.15, Madrid 86.30. **Dunaj.** Devize: Belgrad 12.4837, Kodanj 190.05, London 34.5925, Milen 38.56, Newyork 709.10, Pariz 27.885, Varšava 79.575. Valute: dolarji 706.85, angleški funt 34.55, dinar 12.40, češkoslovaška kroma 21.

Praga. Devize: Lira 189.50, Belgrad 59.45, Pariz 132.75, London 164.55, Newyork 33.755. **Dinar:** Newyork 176.05, Berlin 7.375, London 277.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. Celjska 160 den., Ljublj. kreditna 132 den., Kred. z vod 190 den., Večje 133 den., Split 610 den., Ruše 280—295, Stavba 50 den., Šešir 104 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 85.25—85.75, agrari 52.5—53, vojna odškodnina 402—402.5, dec. 403—404, Hrv. esk. 91, Hipo 58, Jugo 94.5—95, Pražedion 880—890, Ljublj. kreditna 135, Sečera 580—585, Drava 555—585, Slavonija 13—14, Trbovlje 500—508, Večje 132—136.

Belgrad. Narodna banka 5650, vojna odškodnina 401—401.50 (3 milijone), ult. dec. 404.25—404.50 (200 kom.), 7% inv. posoj. 84.75—85, agrari 52.50—52.75 (60.000).

Dunaj. Podon.-savska-jadr. 82.50, Živno 108.40, Hrv. esk. 11, Jugo 11.70, Alpine 43.70, Greinitz 5.45, Leykam 11.45, Trbovlje 63.40, Kranjska industr. 46.90, Ruše 35.25, Slavonija 1.56.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Deske smreka-jelka 24 mm od 16—40 cm 4 m l., l., fko vag. nakl. post. 1 vag. 520, remeljni 7-7, 8-10, 10-10, fko vag. meja 1 vag. po 490; zaklj. 2 vag. Tendence neizpremenjena. — Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt, m. l. tarj): Pšenica 78—79 kg, 2%, bač. 347.5—352, dec. 347—352, sr. 343—347.5, slav. 342.5—345, oves bač. zdrav reščen 275, kuruza bač. st. 267.5, nav. vozn. 272.5, času prim. suha kval. gar. 242.5, dec. 250, jan. 252.5, febr. 265, marec 275, april 277.5, maj 280, moka Og vag. bl. plač. po prejemu fko Ljubljana 490, zaklj. 2 vag. pšenice; tendence dvirata.

Novi Sad. Pšenica bač. 295—297.50, potiska 300—302.50, ban. 290—292.50, sr. 295—300, rž bač. 280—290, ječmen bač., sr. 245—250, oves bač., sr. 235—237.50, kuruza bač. stara 220—225, nova, kval. gar. 202.50—207.50, 12—1 212.50—215, 1—2 par. Indija 217.50—220, moka 0 g in gg 420—430, 2 400—410, 5 350—360, 6 317.50—325, 7 260—270, 8 200—205, otrobi bač., sr., slav. 175—180, fižol bač. beli, novi in sr. 300—370, bač. novi z roko brani 875—380. Tendence dvirata. Promet: 9 vag. pšenice, 2 v. ovs, 55 vag. kuruze, 6 vag. moke.

Rudinpešta (termiška borza). Tendence nestanovitna. Pšenica marec 32.10, 31.96, zaklj. 32.08—32.10, maj 32.40—32.30, zaklj. 32.38—32.40, rž marec 30.86, 31, zaklj. 30.98—31, kuruza maj 25.82, 25.78, zaklj. 25.82—25.84.

Chicago (začetni tečaj). Pšenica, tendence komaj drzna, dec. 126.75, marec 130.75, maj 132, kuruza, tendence komaj drzna, dec. 88.

Žrebanje drž. razred. loterije.

Dne 29. novembra so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

40.000 Din dobi srečka 85.753.

Po 10.000 Din dobijo srečke 40.354, 47.417 in 68.252.

Po 4000 Din dobijo srečke: 30.120, 49.838, 58.362 in 104.117.

Po 2000 Din dobijo srečke: 1054, 3445, 4265, 5458, 10.245, 11.166, 11.267, 11.280, 11.382, 11.696, 14.476, 17.320, 19.031, 19.365, 19.440, 19.780, 21.914, 23.506, 26.440, 26.903, 27.410, 27.964, 32.373, 33.120, 33.212, 34.913, 37.745, 39.593, 44.226, 45.049, 46.043, 55.829, 58.213, 59.130, 59.585, 59.855, 60.650, 63.047, 68.247, 68.950, 70.803, 71.863, 76.155, 81.604, 82.259, 84.933, 86.133, 87.981, 88.681, 89.650, 90.814, 91.930, 92.423, 94.422, 94.786, 95.142, 95.840, 96.663, 97.743, 99.994, 100.165, 101.883, 102.090, 103.393, 103.402, 105.136, 107.346, 106.165, 110.123, 111.856, 111.935, 115.091, 115.933, 116.475, 119.536 in 124.347.

Izpred disciplinskega sodišča.

V soboto 26. t. m. se je vršila na velikem županstvu pod disciplinskim sodiščem disciplinska obravnava zoper Ljudmilo Bukovic. Franca Kogej in Ivana Šmajdek, ki so vsi nameščeni kot učitelji na ljudski šoli v St. Vidu nad Ljubljano.

Dopolodne ob 9 se je pričela obravnava zoper učiteljico Ljudmilo Bukovic, kateri je obtožnica očitala šest disciplinskih pregreškov. Med drugimi je bila obtožena, da je rekla: »Ali ni čudno, vse morate proč, samo (učiteljica) Satterjeva ne. Satterjeva mora proč, ker je klerikalna. Za vsak članek v »Slovenec« bo ena Slomškarije prestavljena.« Obtožnica Bukovic je tajila, da bi bila inkriminirane besede tako rekla. Priznala je, da je »res rekla in klepetala, da gresta stran Satterjeva in Kramoličeva, resno pa da ni tega mislila in da ni v ta namen ničesar storila. Priznala je, da je rekla, da je čudno, da ni šla Satterjeva namesto Zirovnikove, ker da bi bilo dobro, da bi šla (Satterjeva) malo po svetu, da bi malo poskusila. Inkriminirane besede je obtožnica rabila nasproti učitelji Božnarjevi in v družbi več ljudi. Obtožnica je zatrjevala, da je hotela s tem govorjenjem doseči, da bi »Slovenec« prenehal pisati proti njej. Obtožnica je zatrjevala, da se je celo vedno potegovala za Slomškarije in da je bila silno žalostna radi prestavljanja. Skušala je celo krivice popravljati in da je bila strankarsko silno strpna.

Priče pa so govorile povsem drugače. Učiteljica Božnar je izpovedala, da pri Bukovici tisti, ki je bil klerikalec, sploh ni veljal. Klerikalce je smešila in jih imenovala neumne. Učiteljica Satterjeva je izpovedala, da se ji je v obraz kazala prijazna. Ko jo je nekoč vprašal, ali bo prestavljena, ji je rekla, da ne ve, če ne bo prestavljena, ker se je preveč družila z onimi (klerikalci). Vsed tega je bila Satterjeva silno razburjena in cele mesece ni mogla spati, ker je bila v silnih skrbih. Nasproti učitelji Babnikovi se je Bukovic obnašala skrajno nestrpno. Nekoč jo je celo s silo porinila iz razreda.

Bukovičeva je bila nadalje obtožena, da je imela v dobi preganjanj učiteljstva stik s političnimi osebnostmi in da je izdajala strankarsko pripadnost učiteljstva, dasi je vedela, da to pomenja preganjanje in zapostavljanje vseh, ki ne pripadajo stranki SDS. Obtožnica je tajila, da bi bila izdajala strankarsko pripadnost učiteljstva. Zatrjevala je, da je bila samo enkrat pred šestimi leti pri Luki Ježicu, ko mu je prinesla plačat »Zvonček«. Pri tej priliki je na njegov plačat napisala seznam šentvidskega učiteljstva za sestavo ročnega

zapisnika. Ko se ji je pri preiskavi v februarju to očitalo, sta takoj z učiteljico Murnovo hoteli peš v Ljubljano k Jelencu v tej zadevi. Luko Jelenca sta dobili in ga vprašali, če pozna Bukovičev in če se spominja, da je bila kdaj pri njem. Jelenec ji je rekel, da jo pozna in da je bila pri njem enkrat, dvakrat, trikrat in da mu je prinesla listek s seznamom Slomškarije. Zagovornik je predlagal, da se zaslisi Luka Jelenec. Senat je ugodil predlogu. Luka Jelenec je kot prič izjavil, da je bila Bukovičeva pri njem, ko že ni bil več član višjega šolskega sveta (menda l. 1924.) in da mu je prinesla listek, na katerem so bila zapisana imena Slomškarije. Ta listek mu je prinesla sama od sebe. Jelenec je svojo izjavo potrdil s prisego.

Nadalje je bila Bukovičeva obtožena, da je šolskemu upravitelju očitala, da je iz sovraštva dal učiteljici Murnovi ponavljalno šolo. Obtožnica je inkriminirane besede priznala. Priznala je tudi nadaljnjo obtožitev, da se ni udeležila okrajnih šolskih konferenc.

Obtožnica se je vedla med razpravo skrajno razburljivo. Disciplinskemu svetu je očitala podlo laž, vsled česar je obtožitelj razširil obtožnico tudi na to. Obtožitelj jo je tekom razprave večkrat opomnil, da naj pričam ne očita, da vedoma govore neresnico. Ves njen nastop tekom razprave je bil silno dramatičen. Neprestano je zatrjevala, da je nedolžna in zahtevala, da se prižrejo sveče, da prižreže. Vsevprič je sipala z očitki obrekovanja in podlih laži. Zatrjevala je, da je pripravljena priče pred križanim Kristusom. Zelo je bil dramatičen prizor, ko je g. Jelenec izpovedal, da mu je prinesla seznam Slomškarije. Silno se je razburila, skočila pokonci, mahala z rokami ter kričala: »Se je Bog nad nami, ki vas bo kaznoval za to podlo obrekovanje!« Preden je g. Jelenec prisegel, ga je ponovno vprašala s silnim poudarkom: »Ali boste res prisegli?« Očitek pričam, da vedoma govore neresnico, je obtožitelj stavil pod obtožbo.

Disciplinski obtožitelj je v svojem govoru orisal razmere l. 1924-25, ko so se vršila učiteljska preganjanja. Izjavljal je: Pred nami leži razgrnjeno l. 1924, ko so se vršila preganjanja učiteljev, ne da bi kdo vedel zakaj. Pred seboj imamo tip učitelja, ki z intrigami in svojim obnašanjem ruši mir in napravila zmedo med svojimi tovariši v službi. Obtožnica je bila gorje za učiteljstvo v St. Vidu. Obtožnica je prinesla listek Jelencu s seznamom tistih, ki so Slomškarije. Kako razmerje naj vlada na šoli, ko se je vedelo, da je treba malo besed, da se ta ali oni učitelj prestavi Majhen povod, izlet, je bilo zadosti, da je bila prestavljena Babnikova, ki je imela bolnega sina. V takratnih razmerah je bilo dovolj, da je rekla: »Pojdite v posvetovalnico in ji recite (Satterjevi), da bo za vsak članek v »Slovenec« šla ena proč.« Proti temu se učitelj niti braniti niso mogli. Obtožitelj je poudaril, da obtožnica ni mogla na šentvidski šoli in je predlagal, naj se kaznuje.

V razsodbi se je izreklo, da je obtožnica kriva disciplinskega pregreška v štirih točkah, v eni točki pa nerednosti. Izrekla se je kazen s premeštitvijo s pravico povračila selitvenih stroškov.

Drugi obtoženece katehet Kogej je bil obtožen, 1. da je napisal na okrožnico pripombo, naj se ne politizira, 2. da se ni udeleževal učiteljskih konferenc in 3. da se je spustil v prerakanje s slugo, ki je snemal sliko Slomška. V razsodbi se je izreklo, da je glede točke 1. in 2. kriv nerednosti, glede 3. točke pa je tožitelj umaknil obtožbo, ker ni šlo za vmešavanje v uradno dejanje.

Tretji obtoženeec je bil upravitelj St. Vidske ljudske šole Ivan Šmajdek. Obtožnica je vsebovala 20 točk. Očitano se mu je med drugim, da se ni udeleževal sej krajevnega šolskega sveta, da je surovo vpil nad podrejenemu učitelju in jo sramotil, da je v zafikljevem tonu obtoževal z nadrejenostjo oblastjo in da je v listu »Edinstvo« priobčil podatke s krajevnih učiteljskih konferenc in s tem povzročil disciplinsko preiskavo.

Obširno je prišla v razpravo 1. točka, da se ni hotel ude

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta na 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglaš 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo više. Za odgovor znamo! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Manufakturst

prva detalist in engrosist, išče službo. Ponudbe na upravo pod št. 9393.

DEKLICA 14 let,

čedna, pridna in poštena išče primerne službe. Ima rada otroke in bi delala tudi druga hišna dela. — Ponudbe na upravo lista pod: »Pridnost« št. 9549.

Krojaški pomočnik

z dobrim spričevalom išče službo. Gre tudi na delo. — Pregl Ludovik, št. 11 v Slov. goricah, pri Germanu.

Proste službe

GOSPODIČNO

sprejem na stanovanje. Adresa v upr. pod 9555.

Dve prodajalki

manufaktur. stroke sprejem. Javijo naj se samo izveščane moči. Ponudbe z navedbo plače upravi pod: »Kranj 119—9510.«

Mlinarja

iščem za valjni mlin, v starosti 30—50 let, ozir. dam mlin tudi v najem. M. RIBNIKAR, Retnje, pošta Križe. 9329

Veliko elektrotehnično podjetje potrebuje s 1. januarjem:

1 absolventa elektrotehnične oddelka, višje obrtne šole, s prakso. 1 mlajšega elektromontarja, sposobnega tudi za pisarniška dela. 1 strojepisko za hrvaški in nem. jezik, ali slov. in nem. jezik, z znanjem stenografije (tudi začetnice).

Pismene ponudbe na Poštni predal 103, Ljubljana, z navedbo zahtev.

PRODAJALKO

z večletnimi spričevali za trgovino z mešanim blagom, blizu Ljubljane, se takoj sprejme. Pogoji 10 do 20.000 Din kavcije. — Ponudbe na upravo lista pod št. »Sigurnost z jamčeno« št. 9552.

Urarski pomočnik

samostojen, z lastn. orodjem, se sprejme. FR. P. ZAJEC, urar, Ljubljana.

Dijaki

DIJAKINJA

se sprejme na stanovanje in hrano. — Poizve se v upravi lista pod št. 9553.

Pouk

ZASEBNO KROJNO UČILIŠČE

Ljubljana — Stari trg 19.

V začetku decembra pouk splošnega krojenja za krojače, šivilje in nešivilje. Specialen pouk o jopičih in plaščih za pletilje (štrikarice). Za vsako pletiljo je velikega pomena, da zna sama izdelovati kroje za jopice in plašče. Ne zamudite ugodne prilike in se tečaja udeležite!

Stanovanja

Na HRANO in STANOVANJE

se sprejme boljši delavec. Vpraša se pri hišnici: Gosposka 23 — Maribor.

ODDAM SOBO

lepo, na cesti, poseben vhod, elektr. luč. Stari trg št. 11 a, II. nadstr.

Vnajem

LOKAL

na dvorišču, 40 m², električna razsvetljava, primeren za pisarno ali za snažno, mirno obrt — se takoj odda na Sv. Petra cesti št. 29. 9539

Posestvo

DVODRUŽ. HIŠA nova, z vsemi pritliklinami, ugodno napredaj. Mogoča takojšnja vstitev. Stojice pri Ljubljani, Fr. Jerko, Črnuče-Jeziča.

NAPRODAJ

je novozgrajena hiša s 3 stanovanji, pralnico, električno razsvetlavo, vodo. Hiša je oddaljena pet minut od električne železnice. Naslov se poizve v upravi pod 9556.

HIŠA (visokoprtilična),

3 minute od postaje Brežice ob glavni cesti, napredaj iz proste roke. Pri hiši, pod katero so dve veliki kleti, je še hlev, kolarnica, parna, drvarnica itd. Vse v najboljšem stanju. Tudi dva vrta, eden za sočivje, a drugi sadonosnik z pribl. 80 drevesi, velik travnik, vse v enem kompleksu. Fotografije so interesentom na razpolago. Godler Brežina št. 30 p. Brežicah ob Savi. 9536

Kdo kupi?

PEKARIJA

na prometnem kraju se takoj ugodno proda. Naslov v upravi pod: 9549.

Fiat-auto

model 503, 4 sedežni, zelo dobro ohranjen, poceni napredaj. Pism. vprašanja upravi pod št. »P. P.«

Brinje

italijansko in istrsko ima v zalogi

A. ŠARABON, LJUBLJANA. — Na zahtevo se pošljejo vzorci.

Butare in kolobarje

popolnoma suhe, izredno poceni! Čebin, Wolfova 1/2

TRGOVINO

z mešan. blagom na prometnem kraju takoj prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9551.

Harmonii

z enim spremenom, napredaj za 1200 Din. — Celje, Prešernova ulica št. 10, II. n., soba 8.

SUKNJO

skoraj novo, proda za 700 Din Andrej Vouk, Kolodvorska ulica št. 11, čez dvorišče, Ljubljana.

Sodi

hrastovi od 100, 200, 300, 400, 500, 600 in 700 litrov, v popolnoma dobrem stanju, za vino in žganje, se prodajo po ugodni ceni. — Vprašali pri BR. NOVAKOVIC, LJUBLJANA, Kolizej. 9028

Češplje

za žganjekuho ima v zalogi A. ŠARABON, Ljubljana. — Na zahtevo se pošljejo vzorci. 9382

Kdo proda?

Staro litino

in kovaške odpadke ter kovine vseh vrst kupuje FRANC STUPICA, Ljubljana, Gosposvetska c. 1.

Nasa obrt

CENTRA NE KURJAVE

kurite najboljše a najceneje Z ODLIČNIMI KOKSI tv. ČEBIN, Wolfova ul. 1/11

Debele

luskinaste otrobe kupite najceneje pri tvrdki A. VOLK, Ljubljana Resljeva cesta 21.

Stavilno podjetje

ACCETTO & drugovi družba z o. z. Maribor, Koroševa ul.

»Organizator« - Knjigovodstvo!

do 70 % prihranka na času — dnevna bilanca. Termirske kartoteke. — Strokovno zamišljene kartoteke za vse vrste obratov. — »ORGANIZATOR«, Ljublj. VII, Kamniška 20.

Na fino hrano sprejem

gospode in gospodične. — Naslov v upravi št. 9522.

Dr. G. Piccoli, lekarnar v Ljubljani priporoča pri zaprtju in drugih težkočah želodca svojo preizkušeno

Želodčno tinkturo.

Družba »Ilirija«

Premog - drva

- koks - oglje.

Dunajska cesta 46, poleg Iv Zakotnika Tel 2820

STAVBENIKI!

Za izuščevanje stavb dobavljamo

NAJBOLJŠI KOKS

tv. ČEBIN, Wolfova ul. 1/11

Knjigovodstvo!

Vsak praktičen trgovec bo zavrgel svoj dosedanj in okoreli sistem knjigovodstva, čim se bo uveril o prikladnosti knjigovodstva »Organizator«. — »Organizator«, Ljubljana VII, Kamniška 20.

Kdor je priden

lahko zasluži letno 35.000 Din. Samostojno, le po delo. — Pišite na upravo »Slovenca« v MARIBOR pod št. »NOVO« in priložite 20 Din za navodila in vzorce. 7301

Inserirajte v

»Slovenca«

„Ljudska samopomoč“

podporno društvo za slučaj smrti v Mariboru - sprejema vse zdrave osebe, bivačaje v Sloveniji, nad 50—80 let stare

SAMO SE DO 31. DECEMBRA 1927.

Podporna vsota znaša od 1000 do 16.000 Din. — Društvo šteje danes že nad 1200 članov. — Zahtevajte takoj pristopno izjavo zastonj iz pisarne »LJUDSKE SAMOPOMOČI« v Mariboru, Aleksandrova cesta 45, II. nadstr.

Vlastelinstvo Bikulič, p. Šest ne pri Zagrebu

ima še napredaj okoli 600 hl dobrih, osposodskih vin iz leta 1923 — 1926 Resni kupei se vabijo.

Moderna kožuhošina

vseh vrst in

izbira plaščev, jop itd.

L. ROT, Ljubljana, Mesni trg 9.

Tudi na obroke!

Vsem, ki so ga poznali, naznanjamo, da je večeraj 30 nov. nenadoma umrl v 52. letu starosti naš ljubljani oče in brat, gosp.

dr. Robert Kermauner

fin. kom. v pokoju, javni pravni zastopnik

Pogreb draga pokojnika se bo vršil v petek 2. decembra ob 1/3 popoldne iz dež. bolnišnice na pokopališče pri Sv. Križu. Sv. maša zadušnica se bo darovala v farni cerkvi Marijinega Oznanenja v Ljubljani. — Blag mu spomin. Ljubljana, dne 1. decembra 1927.

Boris in Dušan, sinova. — Dr. Fr. Kermauner, univ. prof. in predstojnik 2. ženske klinike na Dunaju; dr. Valentin Kermauner, finančni dvorni svetnik v pokoju v Gradcu — brata.

V globoki žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani oče, soprog, brat in stric, gospod

Ivan Zavodnik

posestnik in trgovec

dne 29. novembra, previden s sv. zakramenti, v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil dne 1. decembra ob 10. dop. na pokopališče v Zagradcu.

Zagradec - Žužemberk, dne 30. novembra 1927.

ŽALUJOČI OSTALI

Prisrčno zahvalo

izrekamo VSEM, ki so nas osebno ali pismeno blagodejno tolažili ob poslednjem slovesu naše srčno ljubljene mame, gospe

Luiize Hafner

ter blagopokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti k večnemu počitku ter ji v blag spomin poklonili njej najdražje: cvetja in vencev. — Vsem: Bog povrni! Ljubljana, dne 30. novembra 1927.

Milka dr. Rožičeva,

hči — v imenu vseh sorodnikov.

ZAHVALA.

Za simpatijo, izkazano nam o priliki smrti nepozabne nam matere in stare matere, gospe

Tekle Hubadove

bodisi s sožalnimi besedami, z udeležbo na pogrebu ali pa s poklonitvijo premnogega cvetja in vencev, se najprisrčneje zahvalujemo.

Dr. Fran Hubad, rodbina dr. M. Zarnikova.

Sir H. Rider Haggard:

Kleopatra, egiptovska kraljica.

Naposled se je vrv nehala tresti in iz globočine se je začul slaboten glas, ki je oznanjal, da je Ali srečno došel do dna. Nato se je daleč spodaj prikazala lučica, majhna kakor mičkica zvezdica. Prižgal si je bil svečo in s tem prepolnil na stotine netopirjev, ki so v brezkonni vrsti in tiho kot duhovi priprhutali navzgor. Nato smo zopet potegnili vrv kviško in sedaj sem bil jaz na vrsti, da se podam v globino. Ker pa nisem hotel zaupati svojega življenja takemu načinu, da bi se z roko čez roko spuščal nizdol, so mi privezali vrv okoli pasu in me tako počasi spuščali v tiste svete globočine. Pot ni bila kar nič prijetna; ako bi možaki, ki so spuščali vrv, naredili samo majhno pogreško, bi bil padel v globočino in se razletel na kose. Tudi so se mi venomer netopirji zaletavali v obraz in se mi obežali v laseh; in meni so netopirji neznansko zopni. Po nekoliko minut trajajočem binglanju in turanju sem naposled stal v ozkem hodniku zraven Alija; bil sem kar pokrit z netopirji in oblit s potom in koža mi je bila oddrgnjena na kolenih in gležnjih. Nato je prišel nizdol še en Arabec, ki je pripeljal z roko čez roko, prav kakor plezajo mornarji. Ker smo ostalim naročili, da naj ostanejo zgoraj, smo bili pripravljene za nadaljnjo pot. Ali je stopal s svečo naprej — seveda je vsak izmed nas tih prižgal svojo svečo — in kazal pot po dolgem, kakih pet čevljev visokem hodniku. Naposled se je hodnik razširil; bili smo v izbi grobnice. Po mojih mislih nisem bil še nikoli na tako vročem in tako tistem kraju. Zrak je bil naravnost dušec. Ta izba je štrigolata soba, vsekana v živo skalo in docela brez podob ali rezbarij. Vzdignil sem svečo kviško in se ozrl naokoli. Po tleh so ležali raztreseni ostanki obeh trupel, ki so jih bili Arabci svoj čas oskrunili, in po-

drovi rakev. Slikarije na teh pokrovih so bile, kakor sem opazil, jako lepe, dasi nisem mogel razrešiti njihovega pomena, ker ne znam brati hieroglifov. Okrog ostankov trupel, od katerih je bilo eno možko, drugo žensko, kakor sem spoznal, so ležale bisernate kroglice in dišavasti ovoji. Moškemu trupu je bila glava odtrgana. Vzel sem jo v roke in si jo ogledal. Bila je gladko obrta — po splošnih znakih bi dejal, da po smrti — in poteze ji je kazila zlata pena. Vendar je bil obraz vzlic temu in ker se je bilo meso skrčilo in nagubalo, po mojih mislih tako dostajanstven in lep, kakor ga še nisem izlepa videl. Bil je obraz jako starega človeka in to mrtvo obličje je bilo še vedno tako pokojno, slovesno, da, tako strašno, da sem postal docela praznoveren (čeprav sem precej vajen mrtvih ljudi, kakor veš) in sem prav hitro položil glavo zopet na tla. Na obrazu drugega trupla se je držalo še nekoliko ovojev in jaz jih nisem odstranil; po vsem pa sodim, da je ženska morala svoje dni biti velika in lepa.

»Tam-le je pa še ona tretja mumija,« je rekel Ali in pokazal na velik, močan okrov, katerega so bili morali kar tjavendan vreči v kot, kakor je vse kazalo, kajti ležal je po strani.

Stopil sem do njega in si ga ogledal. Bil je dobro narejen, ampak iz povsem navadnega cedrovega lesa, brez vsakega napisa; nobene podobe niti enega boga ni bilo na njem.

»Kaj takega še nikdar nisem videl,« je dejal Ali. »V največji naglici so ga pokopali. Prevrnite ga, da ne bo ležal na strani.«

Zrl sem na preprosti okrov tako dolgo, da sem postal prav radoveden. Pogled na raztresene kosti teh rajnkiv me je bil tako prevzel, da sem bil sklenil, da se rakev, ki je preostala cela, ne dotaknem — sedaj pa me je radovednost premagala in lotili smo se dela.

* Brez dvoma Amenemhet in njegova žena.

LJUDSKA KNJIZNICA iz založništva jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 23 zvezek. A. Sheehan, Nočing Povest irskega dekleta. 24 Din. vez 32 Din. — 24 zvezek: A. Marby, Hanka Lubiščica-riska povest. 22 Din. vez 30 Din. — 25 zvezek: Haggard, Hči cesarja. Montezuma. 14 Din. vez 22 Din. — 27 zvezek: Pregelj, Ortoči solina. 14 Din. vez 24 Din. — 28 zvezek: 14 Din.

Jugoslovanska knjigarna

v Ljubljani

priporoča:

Adrian Dr. Jos., Die Erziehung zur Frömmigkeit. Ein Versuch streng psychologischen Aufbaues. 86 str., vezano 36 Din.

Borkowski S. v. D., Führende Jugend. Aufgaben und Gestalten junger Führer. 197 str., vezano 63 Din.

Borkowski S. v. D., Reifendes Leben. Ein Buch der Selbstzucht f. d. Jugend 362 str., vez 76 Din.

Brey Henr. Von ewiger Liebe. Eucharistische Gedanken. 184 str., vez. 56 Din.

Christ J., Der Laienapostel. I. Des Mannes Kredo. 294 str. 36 Din.

Gatterer M., Im Glaubenslicht. Christliche Gedanken über das Geschlechtsleben. 115 str., 17 dinarjev.

Geyser J., Auf dem Kampffelde der Logik. Logisch-Erkenntnistheoretische Untersuchungen. 288 str., vez. 114 Din.

Keppler P. W., Wasser aus dem Felsen. I. zv. Neue Folgen der Homilien u. Predigten. 378 str. 90 Din.

Lennerz H., Natürliche Gottes Erkenntnis. Stellungnahme der Kirche in den letzten Hundert Jahren. 253 str., vez. 144 Din.

Masenius P. J., Exerzitien und Missionsbüchlein. Ein Führer auf dem Wege zu einem reinen, frommen u. vollkommenen Leben. 158 str. 24 Din.

Mey-Hoch, Vollständige Katechesen. I. in II. zvezek 560 str., nevez. 136 Din.

Meyer K., Ex ore Infantium. Kinderpredigten in der Kindersprache. 134 str., vez. 66 Din.

Nepp Dr. J., Gottes Wort bleibt ewig neu. Fünf-Minuten-Predigten auf alle Sonntage und gebotenen Feiertage des Kirchenjahres. 164 str., nevez. 62 Din.

Pfiegler M., Homilien der Zeit, auf alle Sonntage des Kirchenjahres. 309 str., vez. 91 Din.

Sveti Miklavž pred durmi!

Otročki, prosite ga, da vam prinese za zimo lepe, trpežne, nepremočljive in poceni čevljičke. Kupil jih bo pri »DOKO«, trgovina z najboljšimi čevlji za dame, gospode in otroke, v Prešernovi ulici 9, (dvorišče).

Ivan Čarman

PUH - PERJE
R. MIKLAUC LJUBLJANA

Prostovolina dražba

Večja partija

orientalskih preprog

se bode prodajala iz proste roke dne 3. decembra 1927 od 9. do 12. ure in od 14. do 16. ure na velesejmu v paviljonu „J“.

Na ogled so preproge razstavljene dne 2. decembra 1927 od 9. do 12. ure in 14. do 16. ure v istem paviljonu.

Novost za božično dobo!

»BOŽIČNI PRELUDIJI«, cena 10 Din. — Dalje še jako lahke skladbe za mešani zbor: 1. »12 mašnih«, partitura 15 Din, glasovi po 6 Din. — 2. »Slovenska maša«, part. 12.50 Din, glasovi po 5 Din. — 3. »Euharistične«, part. 8 Din — 4. »Litanijske M. B.«, part. 5 Din. — 5. »Zbornik šal in anekdot« (v hrv. jeziku), 8 Din. — Naroča se na naslov: KARLO ADAMIČ, učitelj glasbe na križev. učiteljsku, KOPRIVNICA, Hrvatsko. 9542

Iskrena zahvala

vsem prijateljem in znancem, ki so spremlili k večnemu počitku

Ivana Žolnirja

nadučitelja v pok.

Posebna zahvala še č. g. Tkalcu za njegove prisrčne, blagodejne besede, s katerimi je vzel slovo od dragega rajnega, gospodu in gospe Veber za veliko ljubezen, ki sta jo izkazala blagopokojnemu ob smrtni postelji, in vsem darovalcem vencev in cvetja.

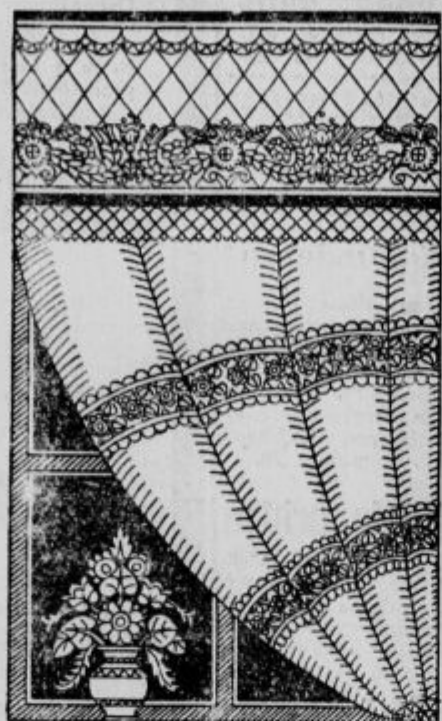
Maribor, dne 27. novembra 1927.

Zalujoča soproga in rodbina Žolnir Ivan, Oskar in Blažon.

Tovarna perila »Triglav«

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega moškega perila

Ljubljana, Ko'odvorska ulica šte. 8

ZAVESE
V VELIKI IZBERI

PRI **A. & E. SKABERNE**
LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠL. 01

FIGOL-Idealno sredstvo za čiščenje želodca in črev.

Gosp. dr. Semelič, Dubrovnik II.

Makole pri Poljčanah 23. 4. 1927

Prosim Vas, pošljite mi zopet 7 (sedem) stekel. Vasega zdravila »FIGOL«, ki tako dobro deluje pri meni. Zdravilo sem naročil 3 steklenice, od katerih sem porabil do sedaj še le 1¹/₂ stekla, in se počutim popolnoma zdravega na želodcu in črevesni prebavi. Trpim sem že 3 let na težko ezno ohenem s celim telesnim zaporom. Zdravil sem se na vse načine, pa vse mi ni nič pomagalo, a Vaše »FIGOL« zdravilo je za mene edino, ki me je ozdravilo in ga bodem vedno naročal in tudi drugim priporočal.

S poštovanjem

Mesarič Jozef v. Pečke

Vsakovrstna moška, fantovska in deška oblačila po globoko znižanih cenah oddaja samo

konfekcija Frande Derenda

Gradišče 4, nasproti dramskega gledališča.

Predno kupite, prepričajte se o naših cenah. Najprimernejša darila za Miklavža in Božič!

Za Miklavža in Božič

primerna darila po nizkih cenah priporoča tvrdka

A. Persche

Ljubljana, Pred Škofijo 21

RAZPRODAJAH

je dob. vsakovrstno manjakiurno blago samo pri TRPIN, MARIBOR, Glavni trg šte. 17

Svetlovni pečni »ZEPHIR«

Lesna trana gorila peč z zračno kurjavo

Z 10 kg drv ogreva sobo skozi 24 ur »ZEPHIR« tvornica peči, Subotica Dobi se v Ljubljani pri Breznik & Fritsch

2 1/2% drž. obveznice za vojno škodo

Žrebanje:

15. januarja in 15. februarja 1928.

V teh dveh dnevih bodo izvlečeni sledeči dobitki:

1 po Din 1,000.000—	Din 1,000.000—
2 " " 500.000—	" 1,000.000—
5 " " 200.000—	" 1,000.000—
10 " " 100.000—	" 1,000.000—
20 " " 50.000—	" 1,000.000—
50 " " 20.000—	" 1,000.000—
100 " " 10.000—	" 1,000.000—
28.000 " " 1.000—	" 28,000.000—

Petintrideset milijonov dinarjev skupaj Din 35,000.000—

Že po prvem vplačilu imate pravo na dobiček.

Ta obrestovana državna renta je najboljša in najsigurnejša

hranilna vloga

in obenem gratis srečka,

s katero se lahko milijoni dobijo, v nobenem slučaju pa nič ne izgubi!

Opozoritev!

Opozarja se na nesolidne tvrdke, katere skušajo to rento potom različnih agentov razprodajati na obroke s skopuški obrestmi od 50, 60, da celo 90%.

Vi lahko dvignete to rento pri nas od 1 do 200 komadov proti mesečnemu odplačilu pod solidnimi pogoji in le proti zaračunavanju

15% obresti na leto

čeprav Vam od dneva vplačila odobravamo tudi obresti in sicer tako, da plačate za kredit de facto kvečjemu 8 do 9% dnevnega kurza.

Že po prvem vplačilu popolno pravo na igranju dne 15. januarja in 15. februarja 1928.

Prodajni pogoji:

Na takojšnje odplačilo za komad (Nominale Din 1000—)
Din 400— in Din 5— za stroške.
Na odplačilo v 12 mesečnih obrokih
za komad mesečno Din 38—
Na odplačilo v 24 mesečnih obrokih
za komad mesečno Din 22—

Več kot 200 komadov te rente proti mesečnemu odplačilu se eni osebi ne izda.

Naročila najbolje potom dopisnice s takojšnjo vpošiljavo prvega obroka potom poštne nakaznice na

Bankovno komanditno društvo A. Rein i drug, Zagreb

Trg kralja Tomislava 15, Gajeva ulica 8, Preradovićev trg 5.

Oglejte natančno naslov in tvrdko!

Na Bankovno komanditno društvo A. Rein i drug, Zagreb.

Danes sem Vam poslal s pošto nakaznico

Dinarjev

ter Vas prosim, da mi za nadomestilo **kos 2 1/2% državnih obveznic vojne škode** stavite v Vašo pohrano. Prosim, da se mi takoj pošlje obročni list zaznamovan z serijami in številkami meni dodeljenih obveznic.

Bodoče obroke nakazoval Vam bodem v smislu obročnega lista točno vsakomesečno skozi daljnih 12 mesecev po Din 38— za komad, ali 24 mesecev po Din 22— za komad, v katero svrhu prosim, da mi vpošljete vplačilnih listkov čekovnega zavoda.

..... dne 192.....

Ime:

Poklic:

Mesto:

Pošta:

Prosimo za točni in čitljivi naslov!